

Pijler 3-toelichtingen 2015

Kapitaal toereikendheid & risicorapport

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1. Profiel Argenta Spaarbank	4
1.2. Toepassingskader	4
1.3. Implementatie van Basel III in Europa	6
1.4. Rol van de EBA	7
2. Risk management	8
2.1. Marktrisico	12
2.2. Liquiditeitsrisico	17
2.3. Kredietrisico	19
2.4. Operationeel risico	23
2.5. Andere risico's	24
3. Eigen vermogen	27
3.1. Reconciliatie boekhoudkundig versus prudentieel eigen vermogen	27
3.2. Prudentieel eigen vermogen	30
4. Kapitaalvereisten	31
4.1. Eigen vermogensvereisten	31
4.2. Kapitaalratio's	31
4.3. Risico gewogen posten	32
5. Blootstelling aan het tegenpartijrisico	35
5.1. Samenstelling tegenpartijrisico	35
5.2. Toelichting bij de Basel exposure categorieën	36
5.3. Kredietrisicomatiging	39
5.4. Wederpartijrisico	42
5.5. Zekerheden	42
5.6. Wrong-way risico	43
5.7. Vereiste voor het CVA risico	43
5.8. Add-on van 5 % voor de Belgische hypotheekleningen	43
6. Gebruik van de standaardbenadering	44
6.1. Niet-afgeleide producten	44
6.2. Afgeleide producten	44
7. Gebruik van de (F) IRB methode	45
7.1. Kredietrisico – (F)IRB-goedkeuring	45
7.2. Interne ratingsystemen	46
7.3. Opgebouwde modellen	49
7.4. Overzicht risicoposities (F)IRB-methode	51
8. Kredietrisico aanpassingen	53
8.1. Definitie van de begrippen achterstallig en 'in default'	53
8.2. Benaderingen en methoden bij bepalen van waardeverminderingen	53
8.3. Toelichtingen bij de dubieuze risicoposities	54
9. Niet bezwaarde activa	57
10. Gebruik ratings van externe kredietbeoordelingsinstellingen (EKBI)	59
11. Blootstelling aan marktrisico	60
12. Operationeel risico	60
13. Blootstelling met betrekking tot aandelen	61
14. Blootstelling aan renterisico	62
15. Blootstelling met betrekking tot securitisatieposities	65
15.1. Doelstellingen van de Vennootschap	65
15.2. Portefeuille effectiseringsposities	66
16. Beloningsbeleid	68
17. Hefboomfinanciering	70
18. Kapitaalmanagement	71
19. Afsluitende toelichting	73

1. Inleiding

In navolging van de Capital Requirement Regulation (CRR) en Capital Requirement Directive (CRD) van de Europese Unie (EU) wordt dit rapport jaarlijks gepubliceerd. Het bevat alle relevante informatie om het risicoprofiel en de kapitaal toereikendheid van Argenta Spaarbank nv te kunnen beoordelen.

1.1. Profiel Argenta Spaarbank

Argenta Spaarbank nv, afgekort Aspa (hierna de Vennootschap), is opgericht in België naar Belgisch recht en heeft de rechtsvorm van een naamloze vennootschap die een openbaar beroep op het spaarwezen heeft gedaan. De Vennootschap werd opgericht voor onbeperkte duur en de statutaire zetel is gelegen in de Belgiëlei 49-53 te 2018 Antwerpen.

De Vennootschap heeft het statuut van een Belgische kredietinstelling. De kernactiviteiten van de Vennootschap bestaan uit het aantrekken van gelden, het aanbieden van woonkredieten aan particulieren en het verlenen van betaalmiddelen.

1.2. Toepassingskader

Elke financiële instelling die onderworpen is aan het reglement eigen vermogen dient conform het geldende wetgevend kader bepaalde gedefinieerde toelichtingen over haar risico- en eigenvermogenspositie publiek te maken.

Op 1 januari 2014 trad een nieuwe CRR en CRD IV in werking. Deze regelgeving (zogenaamde Basel III) legt strengere regels op omtrent ondermeer de solvabiliteit, liquiditeit en leverage van financiële instellingen. De regelgeving is hierbij vooral gefocust op het verhogen van de kapitaalbuffers en het verbeteren van de kwaliteit van het kapitaal.

Binnen de Europese unie is deze regelgeving geïmplementeerd via de vermelde CRR. Het betreft hier een Europese wetgeving die direct op nationaal niveau in werking treedt. Deze CRR overstijgt immers de nationale wetgeving en bevatte ook de vereisten inzake de publicatie van de risico- en eigenvermogenspositie. De CRD IV daarentegen bevat richtlijnen die wel moeten vertaald worden naar de nationale wetgevingen.

In dit document worden de vereiste toelichtingen over de geconsolideerde financiële positie van de Vennootschap openbaar gemaakt. Het document wordt jaarlijks integraal opgenomen op de website van de Argenta Groep (www.argenta.be).

De toelichtingen in dit document hebben betrekking op de Vennootschap en haar dochterondernemingen (hierna samen de Bankpool). De consolidatiekring wordt bepaald volgens de *International Financial Reporting Standards* (IFRS). Bij de Vennootschap komen de IFRS consolidatiekring en de CRR consolidatie scope (scope volgens de CRR richtlijnen) met elkaar overeen.

Tabel 1: Overzicht van de in de consolidatie opgenomen entiteiten per einde jaar

	Deelnemings- verhouding	31 december 2014	31 december 2015
Argenta Spaarbank nv		consoliderende entiteit	consoliderende entiteit
Argenta Asset Management (AAM)	99,71 %	volledige consolidatie	volledige consolidatie
Argenta Nederland nv (Arne)	100 %	volledige consolidatie	volledige consolidatie
Green Apple bv (SPV)	0 %	volledige consolidatie	volledige consolidatie

De Luxemburgse vennootschap ABL werd begin 2015 omgevormd tot Argenta Asset Management (AAM) en legt zich vanaf 1 januari 2015 nog uitsluitend toe op haar activiteiten als fondsenbeheerder en administratief agent van Argenta fondsen. Hierbij werd het statuut van ABL omgezet van een financiële instelling naar deze van fondsenbeheerder.

De entiteit Arne werd ontbonden op 27 oktober 2015 maar de vereffeningbalans werd per einde 2015 nog opgenomen in de consolidatie.

Hoewel er geen kapitaalband is met de Vennootschap, heeft het management op basis van relevante IFRS regels waaronder SIC-12 Consolidatie – Voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten – *Special Purpose Vehicles* (SPV) geoordeeld dat Green Apple als SPV geconsolideerd moet worden.

Hierdoor blijven de via deze SPV overgedragen hypothecaire leningen op de balans van de Bankpool behouden. Meer informatie betreffende deze SPV Green Apple is terug te vinden in hoofdstuk 15. Blootstelling met betrekking tot securitisatieposities.

In november 2015 werd de call uitgeoefend van de laatste effectiseringstransactie (zogenaamde GA 2007 transactie). Hierdoor kwam deze transactie op 25 januari 2016 op eindvervaldag en heeft de SPV Green Apple geen uitstaande transacties meer.

De Vennootschap heeft geen andere dochterondernemingen die niet werden opgenomen in de consolidatiekring.

Er zijn, buiten de wettelijke belemmeringen, geen andere bestaande of verwachte materiële, praktische of juridische belemmeringen die een overdracht van eigen vermogen of terugbetaling van verplichtingen tussen de Vennootschap en haar dochterondernemingen in de weg staan.

Toelichting scope Bank- en Verzekeringsgroep (BVg)

De Argenta Bank- en Verzekeringsgroep (BVg) is de beleidsholding - gemengde financiële holding – boven de Vennootschap. Hierbij heeft BVg ook een participatie in de verzekeraar Argenta Assuranties.

De Vennootschap en BVg zijn onderworpen aan de CRR en CRD IV wetgeving en de verzekeraar aan de Solvency (II) wetgeving. Omdat deze twee "kapitaal" wetgevingen niet gelijk zijn wordt er voor de rapportering op geconsolideerd BVg niveau gevraagd om een zogenaamde CRR consolidatie uit te voeren.

Het betreft hier een consolidatie zonder de verzekeraar (dus een consolidatie van de bankpool met hierbij de BVg solo gegevens). Vermits BVg een gemengde financiële holding is zonder andere activiteiten dan een dienstverlening aan de dochterentiteiten is er slechts een zeer klein verschil tussen de eigen vermogensvereiste van de Vennootschap en deze van BVg volgens de CRR scope.

Een belangrijk bijkomend element op BVg CRR scope niveau betreft de toepassing van de Danish Compromise (DC). Het betreft een compromis dat – mits goedkeuring van de toezichthouder – kan toegepast worden door gemengde financiële holdings.

Bij dit compromis kan de participatiewaarde in de verzekeraars als eigen vermogen worden meegenomen. De opgebouwde reserves en winst van de verzekeraars mogen echter niet worden meegenomen. De participatiewaarde dient hierbij – als bijkomend exposure – gewogen te worden aan 370 % (weging volgens de IRB benadering).

Toelichting verschil in risicoperceptie onder IFRS en Basel (GRD/CRR)

De risicoperceptie verschilt afhankelijk van het doel waarvoor een blootstelling aan risico wordt berekend. De rapportering en voorstellingswijze volgens IFRS wordt gebruikt om de balansposities weer te geven en financiële resultaten te meten. De balansposities worden hierbij (zoals bij de Bgaap boekhoudnormen) veelal getoond in volgorde van liquiditeit per klasse van financieel instrument. Er wordt in deze voorstellingswijze geen rekening gehouden met verschillen in kredietwaardigheid of met ontvangen onderpand of zekerheden.

De Basel regelgeving en rapportering is meer gericht op de risicometing met het doel een risico gewogen weergave van de balans van een financiële instelling te bekomen. Op basis van de bijhorende berekeningen dienen voldoende kapitaalbuffers beschikbaar te zijn of te worden gehandhaafd voor verwachte en onverwachte verliezen. Er wordt hierbij wel rekening gehouden met onderpand en andere zekerheidstellingen waarop de financiële instelling een beroep kan doen indien de tegenpartij in gebreke blijft.

1.3. Implementatie van Basel III in Europa

1.3.1. Structuur van de richtlijnen

De Basel wetgeving biedt richtlijnen aan waarmee kan worden vastgesteld hoeveel kapitaal financiële instellingen minimaal moeten aanhouden om onverwachte verliezen op te vangen die voortvloeien uit hun financiële- en operationele risico's. Door de laatste hervormingen zijn er ook bijkomende verplichtingen bijgekomen.

Er wordt hierbij gebruik gemaakt van een driepijler concept. Pijler 1 omvat de richtlijnen voor de berekening van het vereiste minimumkapitaal voor het krediet, het markt- en de operationele risico's.

Pijler 2 biedt aanvullende richtlijnen die de solvabiliteit van een instelling beoordelen op basis van specifieke scenario's. Het uitgangspunt is de berekening van het kapitaal dat de instelling zelf minimaal nodig denkt te hebben om al haar risico's te dekken.

Hierbij worden naast de risico's van pijler 1 ook complementaire risico's meegenomen dewelke nader worden beschreven in onderstaande hoofdstukken.

Pijler 3 tenslotte bepaalt de richtlijnen met betrekking tot de rapportering over de risico's die de instelling loopt en het kapitaal dat zij beschikbaar heeft om onverwachte verliezen, die voortvloeien uit deze risico's, te dekken.

1.3.2. Evolutie naar Basel III

Het doel van de richtlijnen is het verbeteren van de weerbaarheid van de Europese bankensector zodat het beter economische schokken kan opvangen terwijl het blijvend de economische activiteit en groei kan financieren.

Basel III is een samenhangend geheel van hervormingen in het banktoezicht dat ontwikkeld wordt door het Basel Committee of Banking Supervision (BCBS). Deze hervormingen beogen het verbeteren van de mogelijkheid van de banksector om financiële en economische schokken te absorberen, het verbeteren van het risk management en governance en het verhogen van de transparantie en toelichtingen van de banksector. De meeste van de hervormingen zijn direct van toepassing maar sommige van de nieuwe richtlijnen zullen slechts geleidelijke van kracht worden tussen 2014 en 2019.

Deze regelgeving is dus slechts een stap in een proces van wijzigingen van het toezichtkader. CRD IV heeft intussen al wijzigingen tot gevolg gehad in de nationale wet- en regelgeving, toezichtbeleid en in het gedrag van de instellingen met als uiteindelijk doel een veiliger en stabielere financieel systeem.

Doorheen dit document wordt de impact van enkele van de nieuwe ontwikkelingen op de Vennootschap besproken. In de loop van 2015 werd door de betrokken bevoegde instellingen meer duidelijkheid verschaft over de concrete invulling van sommige van de vereisten. Andere beoogde vereisten worden door middel van monitoring – zogenaamde Quantitative Impact Study (QIS) oefeningen – opgevolgd waarna verdere richtlijnen worden opgemaakt.

1.4. Rol van de EBA

De Europese Bankautoriteit (EBA) is een onafhankelijke EU-autoriteit die als doel heeft een effectief en consistent niveau van prudentiële regelgeving en toezicht in de Europese banksector te bereiken. Haar algemene doelstellingen bestaan uit het handhaven van de financiële stabiliteit in de EU en het zorgen voor een integere, efficiënte en ordelijk werkende banksector.

De EBA maakt deel uit van het Europees Stelsel voor financieel toezicht (ESFS) dat uit drie toezichthoudende instanties bestaat: de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA), de Europese Bankautoriteit (EBA) en de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa). De EBA is hierbij onafhankelijk, maar moet verantwoording afleggen aan het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

De nationale toezichthoudende autoriteiten blijven verantwoordelijk voor het toezicht op de afzonderlijke financiële instellingen. Voor de lidstaten die deelnemen aan het nieuwe gemeenschappelijke toezichtmechanisme (een belangrijke pijler onder de zogeheten “bankenunie”) wordt ook de Europese Centrale Bank (ECB) mee verantwoordelijk voor het toezicht op de grootste financiële instellingen.

De EBA moet de werking van de interne markt verbeteren door te zorgen voor passend, efficiënt en geharmoniseerd Europees toezicht en regelgeving. Zij heeft hierbij als hoofdtaak het vastleggen van bindende technische normen en richtsnoeren die bijdragen tot de totstandkoming van een gemeenschappelijk Europees rulebook voor de banksector. Met dit rulebook wordt gestreefd naar geharmoniseerde prudentiële regels voor financiële instellingen in de hele EU, die bijdragen tot gelijke voorwaarden en een goede bescherming van beleggers, investeerders en consumenten.

2. Risk management

Professioneel en compleet risicobeheer is een essentiële voorwaarde voor het realiseren van duurzame winstgevende groei. De Argenta Groep onderkent dat en beschouwt risk management als een van zijn kernactiviteiten.

Het kader voor risicobeheer wordt voortdurend geactualiseerd en aangepast op basis van nieuwe reglementeringen, dagelijkse ervaringen en wijzigingen in de activiteiten van de Argenta Groep. Het aantonen dat toereikende risicobeheerprocedures aanwezig zijn, is een sleutelvoorwaarde voor het verwerven en behouden van het vertrouwen van alle belanghebbenden: cliënten, beleggers, kantoorhouders, toezichthouders en ratingbureaus, maar ook bestuurders, management en medewerkers.

De strategie en het langetermijnbeleid van alle entiteiten binnen de Argenta Groep wordt bepaald door het directiecomité en de raad van bestuur van moedermaatschappij BVg. De twee voornaamste dochtervennootschappen, de Vennootschap en zusterentiteit Aras, staan in voor het operationele bestuur binnen hun bevoegdheden vastgelegd in het Memorandum of Internal Governance.

Het risicobeheer bij de Vennootschap

De directiecomités van de Vennootschap, Argenta Assuranties en BVg zijn geïntegreerd. Ze hebben een aantal gemeenschappelijke leden namelijk de Chief Executive Officer (CEO), de Chief Financial Officer (CFO) en de Chief Risk Officer (CRO).

Die eenheid van leiding onderstreept het belang van een commerciële, risico- en financiële groepsstrategie die naadloos op elkaar zijn afgestemd, met de nadruk op de lange termijnrelatie met zowel cliënten als zelfstandige kantoorhouders.

In 2015 heeft de Vennootschap verder gebouwd aan zijn voorzichtig en transparant risicobeheer. De beleidslijn Thesaurie & ALM werd in 2015 herzien en goedgekeurd door de raad van bestuur. Deze beleidslijn omkadert het renterisico, liquiditeitsbeheer, beleggingsbeheer en kapitaalbeheer. Dit kader heeft zijn toegevoegde waarde intussen meer dan bewezen.

Het Risk Appetite Framework (RAF) is sterk ingebed in de cyclus van het businessplanproces: inkleuren van de risicobereidheidsmatrix, vertaling naar voluntaristische RAF-normen, toetsing aan de iteraties van het businessplan (forward looking) en finaal de risico-evaluatie.

Er is een directe band tussen de risico-indicatoren uit het RAF en enerzijds het ICAAP voor de Bankpool en anderzijds de beleidsdocumenten via de verdere vertaling naar de operationele risicolimieten en knipperlichten. Dit resulteerde in de dagelijkse inbedding van het risicobewustzijn in de eerste lijn en in betere en meer leane risicobeheerprocessen.

Het risicobeheer is geëvolueerd van een risicobeheer by design (beleidslijnen) en een risicobeheer in practice (inbedding) naar een cost effective risicobeheer.

Naast een optimalisatie van de risico governance werden ook de riskmetrieken sterk verbeterd. De risicoparameters binnen het RAF werden hierbij verfijnd en uitgebreid door toevoeging van een aantal kwantitatieve en kwalitatieve RAF-indicatoren.

De volgende kwantitatieve Risk Appetite Framework-indicatoren werden toegevoegd (na bespreking op het risicocomité van de raad van bestuur):

- Common Equity Tier 1 (CET1 ratio vervangt Tier 1 ratio)
- Total Capital ratio ('TCR')
- Average Portfolio Rating for Local & Regional Government loans ('APR LRG')
- Net Interest Income gevoeligheid / 100 bp up of down
- Large Exposures
- Asset Encumbrance Ratio strict ('AER' ruim werd een knipperlicht)

De volgende kwalitatieve RAF-indicatoren werden toegevoegd:

- Net Promotor Score ('NPS') personeel
- Operational Risk Management (ORM) Key Risk Indicator

De Net Promoter Score (NPS) is een eenvoudig maar krachtig instrument om klantentevredenheid, in dit geval personeelstevredenheid, te meten. De ORM indicator werd opgezet in het kader van de monitoring en inbedding van het operationeel risico in alle lijnen van de organisatie.

In 2015 werden de limieten van de volgende RAF-indicatoren geherkalibreerd: Leverage Ratio, APR bonds (excl. LRG), APR LRG, Risicoscore hypotheeken, Liquidity Coverage Ratio, NPS cliënten en NPS kantoorhouders.

In 2015 was er op regelmatige basis overleg met de Joint Supervisory Teams (JST) van de ECB waarbij ondermeer onderstaande thema's aan bod kwamen.

• ICAAP / SREP (Supervisory Review and Evaluation Process)

De resultaten van het ICAAP zijnde de eigen beoordeling van de risico's en vereist kapitaal werden vergeleken met de SREP, zijnde de inschatting van de risico's en kapitaalvereiste door de ECB volgens hun eigen interne methodologie.

• Herstelplan (Recovery Plan)

De verplichting om herstelplannen op te stellen, maakt deel uit van de structurele hervormingen die na de bankencrisis werden geïnitieerd door de G-20 en verplicht banken onder andere om herstelplannen op te stellen.

Het herstelplan vindt zijn grondslag in de vaststelling dat bepaalde oplossingen al voorafgaandelijk aan het uitbreken van een crisis kunnen onderzocht worden. Complexe oplossingen moeten immers heel snel beoordeeld en uitgevoerd kunnen worden.

Vandaar dat banken verplicht worden om als voorbereiding op een eventuele crisis na te denken over de verschillende opties waarover ze beschikken om hun financiële toestand te verbeteren in geval van een ernstige crisis. Daarbij is het cruciaal dat de bank de haalbaarheid en doeltreffendheid van de gekozen herstelopties aantoonst onder verschillende crisisscenario's.

De Vennootschap heeft in 2015 een geactualiseerd herstelplan opgeleverd aan de toezichhouders. Dit herstelplan schetst een accuraat beeld van de robuustheid en veerkracht van de financiële positie van de Argenta Groep in een financiële crisissituatie.

Het nieuwe herstelplan levert een aantal nieuwe en bijkomende inzichten in vergelijking met het vorige herstelplan:

- inzicht in de (beperkte) evolutie van het risicoprofiel van de Argenta Groep door de impact van een crisissituatie op haar financiële ratio's te vergelijken tussen beide herstelplannen (2014 versus 2015) bij ongewijzigde crisisscenario's;
- inzicht in de dynamiek van een crisisscenario zowel op het niveau van de Vennootschap als op het niveau van de Argenta Groep, door in het geactualiseerde herstelplan tevens rekening te houden met de Argenta Groep;
- inzicht in een aantal nieuwe ratio's die werden toegevoegd aan de analyse, zoals de Leverage Ratio en de Asset Encumbrance Ratio.

De Argenta Groep blijft ook in het geactualiseerd herstelplan beschikken over een zeer sterke kapitaal- en liquiditeitspositie waardoor zij in staat is het hoofd te bieden aan strenge crisissituaties. De herstelplandrempels werden hierdoor pas bereikt en geactiveerd na doorrekening van heel extreme scenario's.

Om haar kapitaal- en liquiditeitspositie te herstellen in geval van een crisissituatie beschikt de Vennootschap daarenboven over een brede waaier aan doeltreffende kapitaal- en liquiditeitsopties. Analyse toont aan dat de Vennootschap er goed in slaagt om haar financiële positie te herstellen door één of meerdere opties te activeren. Aan de basis van deze financiële veerkracht ligt het bank-assurantiemodel van de Argenta Groep, de geografische spreiding van de kernactiviteiten over België en Nederland en de opbouw van een liquide en goed gediversifieerde beleggingsportefeuille. Bijgevolg werd op overkoepelend groepsniveau ook gekeken naar de interactie met zusterentiteit Argenta Assuranties.

Het herstelplan onderstreept verder het belang van een effectief monitoringkader waardoor een verslechtering van de financiële toestand tijdig wordt opgemerkt en aangepakt. Een tijdige aanpak verhoogt niet alleen de succesfactor en doeltreffendheid van de herstelopties maar verbreedt ook de waaier van mogelijke opties, inclusief proactieve opties. Bij de keuze van de herstelopties wordt ook grote aandacht besteed aan de impact op de structurele winstgevendheid.

• **Single Supervisory Mechanism (SSM)**

De ECB heeft sinds einde november 2014 het prudentieel toezicht op de Argenta Groep overgenomen van de NBB. Met het inrichten van een SSM waardoor het toezicht op financiële instellingen wordt overgedragen aan de ECB is een stap gezet om tot een volwaardige bankenunie te komen in Europa. De bedoeling is dat het SSM mede kan zorgen voor de financiële stabiliteit binnen de Eurozone en het voor banken makkelijker zou maken om grensoverschrijdend te bankieren.

Sedert begin 2015 wordt dit toezicht effectief uitgevoerd door het zogenaamde JST van de ECB (waarin ook medewerkers van de NBB en de DNB zijn opgenomen). Dit toezicht wordt uitgeoefend door middel van inspecties, workshops, interviews, en het opvragen van diverse rapporteringen.

• **Single resolution board (SRB)**

Sinds eind 2015 werden ook de nodige voorbereidingen opgestart via de nationale resolutie unit van de NBB om te komen tot een transitional resolutie plan (afwikkelplan).

Governance risicobeheer

Het groepsrisicobeheer bevindt zich, naast de onafhankelijke controlefuncties Interne Audit en Compliance, voornamelijk op het niveau van de Argenta Groep. De Risicobeheerfunctie wordt in het Charter Risicobeheer gedefinieerd als de tweedelijnsfunctie die het algemeen risicobeheer binnen de Argenta Groep stuurt.

De Risicobeheerfunctie begeleidt en controleert de eerste lijn qua risicobeheer en ondersteunt met advies over de risico's. Ze wordt uitgeoefend door de directie Risk en Validatie en staat onder de hiërarchische verantwoordelijkheid en het toezicht van de CRO.

Het risicobeheer in eerste lijn wordt binnen elke entiteit in volle verantwoordelijkheid georganiseerd en gedragen en behoort dus tot de verantwoordelijkheid van de bestuursorganen van de verschillende groepsvennootschappen.

In 2015 werd de zelfstandige directie Kredietrisicobeleid (KRB), het kenniscentrum van de modellering en analyse van de retailkredietrisico's, verder uitgebouwd en werd de visie bepaald, waarbij KRB evolueert van een product- en regulatoire focus naar een klant- en Argenta model. Dit kenniscentrum heeft een fundamentele rol binnen het risicobeheer van de Argenta Groep door het geven van informatie en advies toegespitst op de retailkredietportefeuille, onder andere via het Kredietrisicocomité retail (Kreco).

Eind 2015 werd een nieuwe directie "Operationeel beheer & ECB office" opgericht teneinde meer focus te leggen op niet financiële risico's alsook op de coördinatie van de samenwerking met de ECB.

Er werden belangrijke inspanningen gedaan om de rollen en verantwoordelijkheden in deze gespecialiseerde domeinen verder te omschrijven en te onderscheiden.

De directie Risk en Validatie:

- verzorgt de onafhankelijke tweedelijnscontrole;
- hanteert als basisprincipe: 'identificeren, meten, rapporteren en mitigeren' voor alle materiële risicofactoren, die vervolgens gekapitaliseerd worden in het ICAAP voor de Bankpool en stuurt hiermee ook het (economisch) kapitaalbeheer;
- heeft een radarfunctie, namelijk de verdere proactieve identificatie van nog niet volledig geïdentificeerde risico's;
- vervult een belangrijke rol in het beleid en de validatie bij het modelleren van risico's;
- doet de nodige formele risicocontroles en speelt vanuit haar finaliteit een actieve rol op onder meer het Groepsriskcomité en het Asset and Liability-comité;
- adviseert de directiecomités, de raden van bestuur en de risicocomités op een onafhankelijke manier over het risicobeheerproces binnen de Argenta Groep.

Risicomangement is niet alleen een tweedelijnsfunctie, maar een organisatiebrede activiteit (enterprise risk management of 'ERM'). Het moet gealigneerd zijn met de businessstrategie en het moet effectief zijn.

Het maandelijks overkoepelende Groepsriskcomité(GRC) heeft een alternerende agenda met de ene maand ICAAP (Argenta Spaarbank) / Own Risk and Solvency Assessment of 'ORSA' (Argenta Assuranties) i.e. economisch kapitaal - onderwerpen, de volgende maand kredietrisico-onderwerpen (Kreco - Kredietrisicocomité) en vervolgens het operationeel risico (Orco - Operationeel risicocomité).

Naast de tweedelijnscontrole is het valideren van de risicomodellen één van de kernactiviteiten van de directie Risk en Validatie. De toezichhouder verplicht financiële instellingen immers om de ontwikkelde risicomodellen te laten valideren door een onafhankelijke validator.

De Validatiecel heeft in 2015 onder meer de volgende activiteiten verricht:

- validatie (conceptueel, numeriek en implementatie) van de update van het corporate model;
- validatie (conceptueel en numeriek) van de nieuwe PD en LGD modellen voor de Nederlandse hypotheekportefeuille;
- validatie van de review, backtesting en herkalibrering van de modellen voor het kredietrisico van de hypotheekportefeuilles Argenta Spaarbank, CBHK en Nederland;
- validatie van de review, backtesting en herkalibrering van de modellen voor het kredietrisico van de beleggingsportefeuille (meer bepaald de blootstelling op financiële instellingen, ondernemingen, covered bonds, centrale, regionale en lokale overheden);
- validatie van de sensitiviteitsanalyse van het PD model van de hypotheekportefeuille Argenta Spaarbank;
- validatie van de fair value berekeningen cessies hypotheek van de Vennootschap naar Argenta Assuranties;
- meewerken aan de controle (Riskcheck) op post Asset Quality Review (AQR) projecten.

Daarnaast werden voorbereidingen getroffen om de validaties ook uit te breiden naar validatie opinies over de interest rate risk of the banking book modellen zoals prepayment modellen en het replicating model.

Het risicoprofiel van de Vennootschap

In dit jaarverslag worden de activiteiten van de Bankpool besproken en in overeenstemming met de bepalingen in artikel 119, 5° van het Wetboek van Vennootschappen wordt hieronder een overzicht gegeven van de doelstellingen en het beleid omtrent de beheersing van de bancaire risico's.

Het beleid en de organisatiestructuur van de Vennootschap betreffende dit risicobeheer zijn zodanig opgezet dat de gekende risico's op afdoende manier worden gesignaleerd, geanalyseerd, gemeten, opgevolgd en beheerst.

Door haar activiteiten wordt de Vennootschap blootgesteld aan verschillende risico's. Het risicobeheer voor de Vennootschap maakt hierbij onder meer een onderscheid tussen de volgende categorieën van risico: marktrisico (voornamelijk het renterisico), het liquiditeitsrisico, het kredietrisico (inclusief concentratierisico en landenrisico), het operationeel risico en de andere risico's.

Het niet onder controle houden van deze risico's kan negatieve gevolgen hebben voor de financiële prestaties en reputatie van de Argenta Groep.

Deze risico's worden voor heel de Argenta Groep op een uniforme manier beheerd, via het vermelde RAF, de beleidslijnen en procedures.

2.1. Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in marktprijzen. Binnen dit marktrisico zijn de volgende 4 risico's relevant: renterisico, spreadverwijdingsrisico, aandelenrisico en vastgoedrisico.

- ⇒ wijzigingen van de rentevoeten, rentecurves en rendementsschommelingen kunnen de rentemarge tussen de kosten voor uitlening en ontlening aantasten voor de Bankpool;
- ⇒ zo ook is het niveau van de kredietspread of de volatiliteit ervan – zonder dat deze noodzakelijk wordt veroorzaakt door een verandering van de kredietwaardigheid van de emittent – bepalend voor het rendement en de economische waarde van de beleggings- en leningportefeuille;
- ⇒ de prestaties van de financiële markten kunnen ook de waarde van de beleggingsportefeuille doen schommelen.

Merk op dat de Bankpool enkel actief is in de Benelux en geen andere beleggingen doet dan in euro, waardoor hij geen wisselkoersrisico loopt. Er wordt tot nader order evenmin overwogen om posities in andere munten dan de euro in te nemen.

2.1.1. Renterisico

Het belangrijkste marktrisico waaraan de activiteiten van de Bankpool, en in het bijzonder Argenta Spaarbank, zijn blootgesteld, is het renterisico. Dat resulteert in de eerste plaats uit veranderende marktprijzen, onverwachte veranderingen in investeringsrendementen en veranderingen in correlatie van de interestvoeten tussen verschillende financiële instrumenten.

Als financiële dienstengroep met aan het hoofd een gemengde financiële holding zijn zowel de resultaten als de eigenvermogenspositie van de Argenta Groep onderhevig aan schommelingen die worden veroorzaakt door marktrisico's. Het professionele beheer van deze marktrisico's is – gelet op de specifieke strategische positionering van Argenta Spaarbank als spaarbank – vooral toegespitst op het oordeelkundige beheer van het renterisico, dat de voornaamste component is van het marktrisico.

De resultaten en de eigenvermogenspositie van de Vennootschap vertonen een bepaalde sensitiviteit voor rentewijzigingen omdat een belangrijk onderdeel van de bedrijfsstrategie erin bestaat middelen op korte tot middellange termijn – hoofdzakelijk via spaar- en termijndeposito's geplaatst bij retailcliënteel – aan te trekken en deze te herinvesteren via diverse vormen van kredieten en beleggingen. Vermits de looptijd van deze herbeleggingen niet noodzakelijk overeenstemt met die van de aangetrokken middelen ontstaat een looptijd mismatch, die door de renteversillen tussen de diverse looptijden aanleiding geeft tot de vorming van een transformatieresultaat.

De brutowaarde van het bedrijf (het verschil tussen de aan marktwaarde gewaardeerde investeringen en de kostprijs van de financiering hiervan) wordt beïnvloed door de schommelingen van deze rentetarieven. De intensiteit ervan wordt bepaald door de grootte van de getolereerde marktwaardegevoeligheid. Deze parameter geldt als maatstaf voor de structurele rentemismatch, waarmee in belangrijke mate de rentegevoeligheid kan worden bijgestuurd.

Deze marktwaardegevoeligheid vormt dan ook een van de belangrijkste instrumenten waarmee de Vennootschap op basis van haar inzichten in de toekomstige renteontwikkelingen richting geeft aan haar bedrijfsresultaten en ook rekening houdt met de potentiële impact hiervan op de brutowaarde van het bedrijf als richtgetal voor haar eigenvermogenspositie.

De marktwaardegevoeligheid kan op een flexibele manier en op korte termijn worden bijgestuurd op basis van financiële instrumenten. Ze kan ook op langere termijn aangepast worden door een fundamentele wijziging in de positionering van bepaalde activiteiten te overwegen.

- (i) de eerstgenoemde vorm van aanpassing van de rentegevoeligheid wordt uitgevoerd door middel van gangbare en liquide financiële instrumenten, die via de kapitaalmarkten ter beschikking staan, zoals interest rate swaps en caps. Zulke exogene instrumenten worden onder meer gebruikt in het kader van de beheersing van het renterisico. Ze zijn onderhevig aan een strikt beleid omtrent tegenpartijrisico's;
- (ii) de tweede reeks maatregelen heeft betrekking op endogene bijsturingen waarbij op basis van de prijspolitiek voor deposito's, termijnrekeningen en de toegepaste marges, en het acceptatiebeleid van kredieten in de diverse looptijdsegmenten de rentegevoeligheid van de portefeuille op structurele manier kan worden bijgestuurd. Een dergelijke bijsturing is evident gericht op de fundamentele strategische positionering van de Vennootschap, terwijl de eerder genoemde exogene maatregelen eerder een tactisch karakter hebben. Ze gelden wel als een aanvulling op de in beginsel nagestreefde endogene bijsturing van de balans.

De Vennootschap besteedt bij haar processen voor risicobeheersing veel aandacht aan een coherente interne organisatie, die haar in staat moet stellen deze activiteiten oordeelkundig, objectief en efficiënt uit te voeren en hieromtrent tijdig en volledig te rapporteren aan de bevoegde beleidsorganen. In de eerste plaats is dit het Asset and Liability-comité (ALCO). Het draagt specifieke verantwoordelijkheden bij de bewaking van het dagelijkse beheer van de financiële posities en rapporteert hierover aan het directiecomité. Het heeft als permanente opdracht om zowel de inkomensgevoeligheid van het netto-interestinkomen als de marktwaardegevoeligheid van het eigen vermogen binnen gestelde limieten te houden.

Bij de risicometing en beheersing wordt door het ALCO rekening gehouden met de diverse componenten van het renterisico die aanwezig zijn op de balans van de Argenta Groep waaronder het herprijsingsrisico (risico afkomstig van rente mismatch tussen activa en passiva), het yield curve risico (risico afkomstig van niet-parallelle beweging van de rentecurve), het optierisico (risico afkomstig van de impliciete en expliciete opties op de balans) en het basisrisico.

Dit laatste risico ontstaat onder meer door het gebruik van verschillende referte-indexen op basis waarvan de activa en passiva producten herprijsen, bijvoorbeeld Belgische hypotheek op basis van OLO referte-index. Binnen ALM worden deze risico's gemonitord en beheerd door middel van scenario-analyse.

Het renterisico, zoals ieder ander risico, vereist een risicobuffer onder de vorm van eigen vermogen. Hoewel noch de Europese, noch de Belgische regelgevers of toezichtautoriteiten voor het renterisico op vandaag binnen Pijler 1 precieze eigen vermogensverplichtingen hebben vastgesteld, bepaalt de Vennootschap hiervoor in haar ICAAP een bepaald volume aan vereist eigen vermogen.

De verdere ontwikkeling van haar activiteit als klassieke spaarbank en dus (onder meer) transformatiebank – een bank waarvan de activiteit bestaat in het omzetten (transformeren) van op korte termijn aangetrokken geld naar op lange(re) termijn uitgezette beleggingen – vereist vanzelfsprekend een continue opvolging (en aanvulling wanneer nodig) van dit vereiste eigen vermogen.

Om strategische redenen wil de Argenta Groep zijn renterisico verminderen om minder afhankelijk te zijn van de rente-inkomsten en renteontwikkelingen. Daarom wordt er meer nadruk gelegd op fee business, met name de verkoop van buiten balansproducten waarbij het financieel risico veeleer bij de cliënt ligt. Deze pijler fee business (of Beleggen) moet naast de pijlers Sparen en Betalen, Lenen en Verzekeren zorgen voor een diversificatie van het inkomen van de Vennootschap en de kwaliteit van de winst verbeteren.

De winstkwaliteit bij de Vennootschap bleef ook in 2015 op een heel hoog peil dankzij een efficiënt ALM-beleid en een doordachte commerciële politiek. De huidige Europese renteomgeving, de herfinanciering van een deel van de hypotheekportefeuille en de sterke daling van de obligatierendementen zorgen voor een negatieve druk op de rentemarge.

De combinatie van endogene en aanvullende exogene ALM-indekkingen verzekert dat de commerciële strategie van de Argenta Groep (onder meer de langetermijnrelaties met de cliënten, de groei van hypotheek, de duurzame en rendabele groei van de depositoportefeuille en de uitbouw van de vier pijlers) volledig past binnen het goedgekeurde RAF.

Om de marktsensitiviteit binnen de door de raad van bestuur van de Vennootschap goedgekeurde risicoappetijt (RAF limieten inzake marktwaarde- en inkomensgevoeligheid) te houden en de knipperlichtniveaus van de NBB niet te overschrijden, werden er in 2015 bijkomend renteswaps en caps afgesloten. Deze instrumenten vullen de portefeuille afgeleide instrumenten (caps en swaps) aan die in het verleden werden voor de indekking van het renterisico. Deze exogene indekking geldt als aanvulling op de altijd maximaal nagestreefde endogene bijsturing van de balans.

Dankzij een rente-indekking met een cap kan de tariefzetting op het spaarboekje gedeeltelijk mee volgen met een eventuele toekomstige rentestijging, terwijl dit zonder hedge moeilijk zou zijn door minder frequente herprijsingen van het actief.

Anderzijds moeten de rentevaste lange termijn activa vlottend gemaakt kunnen worden bij een opwaartse rentetrend. Dankzij een rente-indekking kan de gebudgetteerde rentevaste hypotheekproductie met lange looptijd vlottend gemaakt worden bij een eventuele toekomstige rentestijging. Dit biedt dan zowel bescherming vanuit zowel een inkomens- als waardeperspectief.

Op de financiële verwerking van afdekkingen zijn onder IFRS strenge regels van toepassing en niet iedere economische afdekking die voor de afdekking van het renterisico wordt gebruikt, wordt onder IFRS aangemerkt als hedge waardoor er volatiliteit in het IFRS-resultaat kan komen.

Gevoeligheidsanalyse - renterisico in het banking book

Het structureel renterisico van de balans wordt dus opgevolgd door middel van verschillende risicobeheerinstrumenten waaronder economische waarde en NII-gebaseerde risicomaatstaven. De norm werd vastgelegd op basis van het maximaal aanvaardbare verlies bij een rentewijziging van 1 % (100 basispunten).

Onderstaande tabel geeft per 31 december 2015 de rentegevoeligheid van het resultaat over 12 maanden en het eigen vermogen van de Vennootschap weer bij een parallelle renteschok van 100bp en vergelijkt deze met een conforme meting per einde 2014. De renteschok wordt verondersteld zich in 4 trappen van 25bp te voltrekken: onmiddellijk, na 3 maand, na 6 maand en na 9 maand.

Tabel 2: gevoeligheidsanalyse renterisico

Impact op resultaat over 12 maanden	delta 2015	delta in %	delta 2014	delta in %
Rentestijging met 100 basispunten	16.732.927	3,35 %	19.623.294	3,89 %
Rentedaling met 100 basispunten	34.786.161	6,96 %	42.852.548	8,50 %

Impact op eigen vermogen	delta 2015	delta in %	delta 2014	delta in %
Rentestijging met 100 basispunten	109.469.718	-7,30 %	25.418.162	1,24 %
Rentedaling met 100 basispunten	155.218.044	10,35 %	10.164.982	0,50 %

De berekeningen gebeuren door de ALM-afdeling met risicocheck door de risk directie. Bij de berekeningen wordt volgens de standaardhypothese uitgegaan van een statische balans: de uitstaande posities en balansmix per 31 december worden constant gehouden.

Bij de simulaties wordt rekening gehouden met volgende elementen:

- vervroegde kredietterugbetalingen (impact van de rentevoeten op de verwachte Constant Prepayment Rate en de te ontvangen wederbeleggingsvergoeding);
- voorziene trekkingen van goedgekeurde, maar nog niet (volledig) opgenomen, kredieten op positiedatum;
- rentecaps en -floors op kredieten met herzienbare rente;
- callopties in effectenportefeuille (weighted average life);
- waardevariatië van rentederivaten waarop geen Hedge Accounting van toepassing is (fair value through P&L);
- een floor van 0 % of de huidige rente indien deze negatief is.

De rentegevoeligheid van het resultaat over 12 maanden aan een rentebeweging van 100bp ligt zowel in absolute als in relatieve termen op een vergelijkbaar niveau als vorig jaar.

De rentegevoeligheid van het eigen vermogen aan een rentestijging van 100bp nam in 2015 toe door:

- een hogere hypotheekproductie op langere rentevaste looptijden;
- de versteilde rentecurve waardoor het gemodelleerde verwachte prepaymentgedrag terugviel en het embedded caprisico toenam binnen de Belgische variabele hypotheekportefeuille.

Deze risico's werden evenwel gemitigeerd met bijkomende indekkingen (caps en payerswaps) waardoor de rentegevoeligheid binnen de groene zone van het RAF-limietenkader bleef.

Ondanks de lage rente en spread slaagde de Vennootschap erin om in 2015 haar rentemarge gestaag te doen groeien en dit binnen de haar toegewezen risico-enveloppe.

Dat is het resultaat van een gezonde risico-rendementsmix van de woonkredietproductie en de wederbeleggingen in de beleggingsportefeuille, van een evenwichtige prijszettingpolitiek van de passiva en van een doordachte indekkingpolitiek.

Zowel de inkomens- als de waardevolatiliteit bleven beheerst binnen de contouren van het limietenkader. Blijvende onduidelijkheden over toekomstige macro-economische ontwikkelingen en de lage rente omgeving vragen echter een heel nauwgezette opvolging van de rente- en spreadbewegingen.

2.1.2. Spreadverwijdingsrisico

Het rendement op de investeringsportefeuille wordt in belangrijke mate bepaald door de kredietspread die wordt ontvangen op de gemaakte investeringen. De evolutie en de schommelingen van de kredietspread zijn vaak marktgedreven en worden bepaald door andere factoren dan deze die verband houden met de kredietwaardigheid van de emittent.

Deze marktrisicofactoren induceren spreadverwijdingsrisico en vormen naast het pure renterisico de belangrijkste driver van het activarendement en de economische waarde van de beleggingsportefeuille. Bovendien wordt de marktwaarde van de beleggingsportefeuille doorgerekend in de prudentiële kapitaalbasis van de bank (CRD IV). Voor deze laatste geldt wel een infaseringsperiode en enkele nationale discreties die bepalen in welke mate latente meer- en minderwaarden van de AFS-portefeuille de kapitaalbasis beïnvloeden.

Het voeren van een voorzichtig beleggingsbeleid, het frequent opvolgen van de economische waardeschommelingen van de investeringsportefeuille en het meten van de gevoeligheid van wijzigingen in de kredietspread vormen dan ook belangrijke pijlers binnen een gezond portefeuillebeheer.

Het voeren van een gezond investeringsbeleid wordt gestuurd door een strikt investeringskader dat in functie van de kredietwaardigheid van de emittent de toegestane investeringsenveloppe en maximale looptijd bepaalt. Dit investeringsbeleid wordt geconcretiseerd door een doorgedreven analyse van de kredietsectoren en investeringsdossiers en een actieve screening van marktopportunities. De tactische sturing van de portefeuilledverdeling tussen de verschillende kredietsectoren gebeurt steeds met respect voor de regels zoals gedefinieerd binnen de Strategische Asset Allocatie.

De evolutie van de marktwaarde van de beleggingsportefeuille wordt opgevolgd binnen het Asset and Liability-comité. De berekening en opvolging van de kredietspreadsensitiviteit gebeurt eveneens binnen het Alco als ook binnen het ICAAP kader en wordt afgetoetst aan het RAF.

2.1.3. Aandelenrisico

De Bankpool besloot in 2015 om een beperkte positie in vastgoed en Publiek Private Samenwerking (PPS) gerelateerde aandelen op te bouwen met het oog op het ontwikkelen van een ruimere diversificatie van de beleggingsportefeuille, en ter aanvulling op de bestaande obligatieportefeuille.

Aandelen vormen vanuit strategische allocatieperspectief een aanvulling op de bestaande obligatie- en leningportefeuilles en hebben tot doel het risico rendementsprofiel van de portefeuille verder te optimaliseren. Binnen een beperkt investeringskader en mits naleving van strikte investeringscriteria beschikt de Vennootschap (vastgoed en PPS sector) over de mogelijkheid om aandelenposities op te nemen in hun beleggingsportefeuille.

2.1.4. Vastgoedrisico

De evolutie van de vastgoedprijzen heeft een invloed op de kredietverlening aan particulieren en beïnvloedt – door het in onderpand geven van het vastgoed – mee het kredietrisico. De Vennootschap heeft hierbij een concentratie in kredietverlening aan particulieren in België en Nederland, meer bepaald bij de hypothecaire leningen voor particulieren. Dit maakt de Vennootschap afhankelijk van de ontwikkelingen in de huizenmarkt.

Bij de Vennootschap is er sinds 2015 de mogelijkheid voorzien om een beperkte portefeuille indirecte vastgoedbeleggingen uit te bouwen. Dit kan enkel onder strikte voorwaarden, zowel met betrekking tot het type van beleggingen als met betrekking tot de concentratierisico's.

De Vennootschap beschikt hierbij over een beperkte investeringsruimte waarbinnen (indirecte) vastgoedbeleggingen onder strikte voorwaarden, zowel met betrekking tot het type van beleggingen als tot de concentratierisico's, mogen opgenomen worden. Binnen dit limietenkader werden er dan ook een aantal kredietdossiers met vastgoedtegenpartijen op de balans genomen.

2.2. Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om te voldoen aan financiële verplichtingen wanneer deze vervallen. Dit kan het gevolg zijn van:

- een onverwachte verlenging van de uitstaande vorderingen, bijvoorbeeld door wanbetaling van een lening;
- het risico dat bij de Bankpool meer kredietlijnen worden opgenomen of meer spaardeposito's worden opgevraagd;
- het risico dat de nodige financieringstransacties niet kunnen uitgevoerd worden (of aan slechte voorwaarden);
- het risico dat activa alleen geliquideerd kunnen worden tegen een serieuze afwaardering, omdat er op de markt te weinig geïnteresseerde tegenpartijen zijn.

Het onvermogen van een financiële instelling om te anticiperen op en rekening te houden met onvoorziene dalingen of wijzigingen van de financieringsbronnen, kan gevolgen hebben voor het vermogen van een financiële instelling om haar verplichtingen na te komen wanneer zij verschuldigd zijn.

Het Asset and Liability-comité volgt de liquiditeitsratio's permanent op. Het beheerskader wordt duidelijk omschreven en gedetailleerd binnen de financiële beleidslijn Thesaurie & ALM.

Voor het meten, opvolgen, controleren en rapporteren van het liquiditeitsrisico heeft de Vennootschap een aangepast managementinformatiesysteem (MIS), inclusief noodplan, om zowel onder normale als uitzonderlijke omstandigheden het liquiditeitsbeheer op een adequate manier te kunnen uitvoeren.

Sinds het uitbreken van de liquiditeits- en kredietcrisis staat het liquiditeitsbeheer centraal binnen het globaal bankmanagement en het banktoezicht. De integratie van specifieke liquiditeitsnormen binnen de nieuwe kapitaalreglementering onderschrijft de belangrijkheid van een robuust liquiditeitsbeheer binnen de banksector. De Bankpool neemt de liquiditeitspolitiek dan ook zeer ten harte.

De liquiditeitsrisicoappetijt wordt in het RAF van de Bankpool beheerd via limieten op drie risico-indicatoren, namelijk de Liquidity Coverage Ratio (LCR), de Net Stable Funding Ratio (NSFR) en de Asset Encumbrance Ratio (AER).

- de LCR zet de liquiditeitsbuffer af tegen een gedefinieerd afvloeien van de aangetrokken gelden op 1 maand;
- de NSFR plaatst de beschikbare liquiditeit tegenover de vereiste liquiditeit over een periode van een jaar;
- de AER vergelijkt de hoeveelheid aan niet-bezwaarde activa met het volume aan beschermde deposito's.

Binnen het RAF wordt een minimumlimiet van 100 % vooropgesteld voor de LCR, maar in de praktijk wordt er gestreefd naar een ratio van minstens 125 % opdat de Argenta Groep steeds zou beschikken over een comfortabele liquiditeitspositie. Voor de NSFR geldt er eveneens een minimumlimiet van 100 % maar wordt er gestreefd naar een ratio van minstens 120 %.

In 2015 werden door de NBB minimumdrempels vastgelegd waarvan de hoogte functie is van het belang van beschermde deposito's binnen de totale financieringsstructuur van de bank. Als categorie 3 bank dient de Vennootschap een minimumdrempel van 80 % (herstelplan) en 85 % (knipperlicht) te respecteren binnen de strikte toepassing van de AER. In de praktijk wordt gestreefd naar een ratio hoger dan 100 %.

Het dagelijks liquiditeitsbeheer, de definitie van Early Warning Indicators (EWI's) en de organisatie van stresstesten worden beschreven in het Liquidity Contingency Plan (LCP).

Dagelijks worden rapporten over de toestand op het vlak van funding verspreid over een breed doelpubliek binnen de Argenta Groep, alle leden van het directiecomité inclus. Het hoger management wordt met andere woorden op een continue basis betrokken bij het liquiditeitsbeheer.

Ten behoeve van de JST wordt een dossier samengesteld betreffende het Internal Liquidity Assessment Process (ILAAP). Dit dossier bestaat uit een kwalitatief en een kwantitatief luik en is onderdeel van het Supervisory Review and Evaluation Process (SREP).

Het kwalitatieve luik bestaat hoofdzakelijk uit enerzijds een self assessment template waarin de activiteiten gescoord moeten worden aan de hand van de 13 'sound principles of liquidity risk management' zoals gepubliceerd door de BCBS. Anderzijds dient dit ondersteund te worden door allerlei ondersteunende documentatie (beleidslijnen, contingency plannen, business plannen, RAF,...) die de SSM een inzicht geven in het liquiditeitsrisico (beheer).

Daarnaast is er een kwantitatief luik met als hoofdbedoeling de liquiditeitsituatie en –risico te kwantificeren. Dit wordt bereikt door allerlei bijlagen aan dit dossier toe te voegen inzake bijvoorbeeld de liquiditeit stress testen en resultaten van overige maatstaven."

Het liquiditeitsmodel van de Vennootschap kan als volgt worden samengevat:

- een belangrijke basis aan cliëntendeposito's;
- een totale onafhankelijkheid van interbancaire financiering;
- een lage 'loan to deposit' ratio;
- een liquide effectenportefeuille.

De Vennootschap moet dus geen beroep doen op interbancaire of professionele financieringen. Ze heeft echter wel de mogelijkheden uitgewerkt om dit te doen als dit ofwel uit rendementsoverwegingen opportuun zou zijn

ofwel om in de toekomst tegemoet te komen aan nieuwe wettelijke vereisten om bepaalde type van schulden op de balans te hebben. Periodiek worden er repo's aangegaan het kader van het liquiditeitsbeheer ofwel in het kader van een beleggingsopportunity op de financiële markt.

Liquideitsbronnen

Het fundingbeleid is gericht op de particuliere cliënt via de uitgifte van zicht-, spaar-, termijnrekeningen en kasbons. De deposito's van cliënten vormen het belangrijkste deel van de primaire financieringsbronnen van de bankactiviteiten van de Vennootschap.

Deze deposito's kunnen beschouwd worden als bronnen van liquiditeit en als bronnen van liquiditeitsrisico. Betaalrekeningen en spaargelden van particulieren zijn immers direct of op korte termijn opvraagbaar, maar leveren niettemin een belangrijke bijdrage aan de stabiliteit van de financieringsbasis op lange termijn. Deze stabiliteit staat of valt dan ook met het behoud van het vertrouwen van de rekeninghouder in de solvabiliteit, de rentabiliteit en het risicobeheer van de Vennootschap.

De daling van het volume aan kasbons is toe te schrijven aan het feit dat de Vennootschap geen kasbons meer aanbiedt. Deze hebben immers dezelfde kenmerken als termijnrekeningen waardoor de Vennootschap enkel nog termijnrekeningen promoot in plaats van kasbons. De termijnrekeningen (met verschillende vaste looptijden) zitten vevat in de rubriek deposito's van cliënten. In de onderstaande tabel zijn de gerapporteerde liquideitsratio's en de liquide financiële activa van de Bankpool terug te vinden.

Tabel 3: Liquideitsratio's

	31/12/2014	31/12/2015
LCR (liquidity Coverage Ratio)	182 %	180 %
NSFR (Net Stable Funding Ratio)	145 %	143 %
AER (Asset Encumbrance Ratio) strict	107 %	106 %

2.3. Kredietrisico

Kredietrisico wordt omschreven als het risico dat een tegenpartij niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Dit kan het gevolg zijn van insolventie van een cliënt of tegenpartij. Dit risico ontstaat zowel bij de traditionele kredietverlening als bij beleggingsactiviteiten.

De risico's in verband met wijzigingen van de kredietkwaliteit en de invorderbaarheid van door tegenpartijen verschuldigde leningen en bedragen zijn onlosmakelijk verbonden met een groot deel van de activiteiten van de Argenta Groep.

Een verzwakking van de kredietkwaliteit van de ontleners en de tegenpartijen van de Vennootschap, een algemene verslechtering van de Belgische, Nederlandse of internationale economische omstandigheden of een daling die wordt veroorzaakt door de systeemrisico's kunnen de invorderbaarheid van uitstaande leningen en de waarde van de activa van de Vennootschap aantasten en een verhoging van de voorziening voor slechte en twijfelachtige leningen, en andere voorzieningen, nodig maken.

Het beheer van de kredietrisico's wordt geregeld door middel van passende en regelmatig geactualiseerde beleidslijnen (de beleidslijnen Kredietrisicobeleid retailkredieten en Thesaurie en ALM).

Alle entiteiten en afdelingen beschikken over adequate meetinstrumenten, richtlijnen en procedures om het kredietrisico te beheren. Dit omvat ook een volledig onafhankelijk goedkeuringsproces voor de toekenning van kredieten met vastgestelde limieten voor kredietwaardigheid, toezichtprocedures en globale indicatoren omtrent de kwaliteit van de retailkrediet-, de beleggingsportefeuille en de portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen.

De governance wordt mee ondersteund binnen de werking van een aantal (overleg)comités als het Ratingoverleg, het Investeringsoverleg, het Kredietrisicocomité retail, het Groepsrisicocomité en het Asset and Liability-comité.

Concentratie van kredietrisico

Het kredietrisico verhoogt naarmate er concentraties in de kredietverlening ontstaan. Het kredietrisico van de Argenta Groep verhoogt hierbij omwille van de sector- en de geografische concentratie.

De Vennootschap heeft een concentratie in kredietverlening aan particulieren in België en Nederland, meer bepaald bij woonkredieten voor particulieren. Dit maakt ze sterk afhankelijk van de ontwikkelingen in de huizenmarkt en de terugbetalingcapaciteit van de particuliere kredietnemer in België en Nederland.

De Bankpool streeft algemeen een laag risicoprofiel na in zijn kredietverlening. Deze strategische optie wordt onder meer bevestigd in de kredietacceptatievoorwaarden en procedures van de Vennootschap waarvan bedongen zekerheidsstellingen (in hoofdzaak hypothecaire inschrijvingen op panden) een van de basismodaliteiten is, samen met de strategische focus op kredietverlening aan retailcliënteel.

Daarnaast heeft de Argenta Groep een gespreide beleggingsportefeuille van hoge kwaliteit met een concentratie in schuldinstrumenten van de Belgische overheid en is ze een portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen aan het uitbouwen.

Het beheerskader van het kredietrisico wordt duidelijk omschreven en gedetailleerd binnen de beleidslijn Thesaurie & ALM.

Evoluties kredietrisicobeheer in 2015

Voor de Argenta Groep zijn in essentie drie deelterreinen van belang voor wat betreft het kredietrisico: de markt van de hypothecaire kredietverlening aan particulieren (in België zowel als in Nederland), de beleggingsportefeuille en de portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen. Het kredietrisicomanagement focust zich dan ook op deze drie segmenten.

De Vennootschap slaagde ook in 2015 voortreffelijk in zijn acceptatie- en (pre-) contentieuxbeleid van de retailkredieten en in een verdere diversificatie binnen de beleggingsportefeuille met behoud van een hoge assetkwaliteit. In 2015 werd verder aandacht geschonken aan de uitbouw van kredietverlening aan en beleggingen in lokale en regionale besturen.

In 2015 werd de beleidslijn interne kredietmodellen herzien en goedgekeurd door de raad van bestuur. Deze beleidslijn omvat criteria inzake de toepassing van de dekkingsgraad en performantie van de interne modellen.

De gehanteerde risicoappetijt wordt weergegeven in het RAF. Voor de monitoring van het kredietrisico zowel bij de retailkredietportefeuilles als bij de beleggingsportefeuille komen in het RAF risico-indicatoren voor gelinkt aan portefeuillekwaliteit en concentratierisico.

Het RAF werd in 2015 binnen de scope van de investeringsportefeuille uitgebreid met een indicator voor de monitoring van de leningen aan openbare entiteiten. Daarbij was ook in 2015 een voorzichtige beleggingspolitiek een permanente leidraad. Een dergelijke benadering wordt nog steeds als de efficiëntste eerste verdedigingslijn bij uitstek beschouwd.

In het afgelopen jaar werd naar aanleiding van de actualisatie van de beleidslijn Thesaurie en ALM van de Vennootschap doorgevoerd de mogelijkheid tot diversificatie opgenomen naar welomschreven indirecte vastgoedbeleggingen.

Het beleggingskader blijft gefocust op een sterke kwaliteit van de tegenpartijen. Net zoals in 2014 reeds het geval was, werd in de loop van 2015 mee door het toedoen van het lage renteklimaat, nog verder op selectieve wijze gediversifieerd naar beleggingen in ondernemingen, en sedert afgelopen jaar ook naar indirecte vastgoedbeleggingen. Er werd ook een uitbreiding doorgevoerd inzake posities in effecten of leningen op lokale besturen.

De toepassing van het beleggingsbeleid wordt in de concrete uitvoering mee ondersteund door het Investeringsoverleg, waarin vertegenwoordigers van het directiecomité, van Treasury and Investment Management (TIM) en Financieel Management (afdeling Kredietrisicoanalyse) en van Risk investeringsissues bespreken en beslissen.

In het kader van een gepast en gedegen risicobeheer werden over 2015 alle bancaire en corporate tegenpartijen in een tijdspanne van één jaar via een eerstelijnsanalyse bestudeerd.

Dit kadert binnen het governance verhaal gekoppeld aan het FIRB-statuut van de Bankpool. Deze analyses maken allen het voorwerp uit van een systematische risicocheck, als onderdeel van een jaarlijks terugkerend proces. Iedere bank en corporate krijgt voor opname in de portefeuille een interne rating toegewezen, conform het binnen de Argenta Groep bekrachtigde en geïmplementeerde FIRB-kader en wordt minstens jaarlijks aan een herziening onderworpen.

De resultaten van deze ratingonderzoeken komen aan bod op het maandelijks georganiseerde ratingoverleg, dat rapporteert aan het ALCO. Dit overleg bekrachtigt voorgestelde ratings of beslist volgens een welomschreven governancekader en met inachtnaam van twee beslissingsniveaus over de toekenning van interne ratings.

Ook aan tegenpartijen, gecatalogeerd als lokale en regionale besturen, worden interne ratings of -ratingindicaties toegewezen die verder relevant zijn binnen het acceptatiekader en tevens ook gehanteerd worden voor monitoring- en beheersdoeleinden en in kader van de Pijler II kapitaalberekeningen.

Voor regulatoire kapitaalberekeningen blijft de Bankpool binnen de afspraken met de toezichthouder de gestandaardiseerde benadering toepassen op overheden. Voor bancaire en corporate tegenpartijen is dit de FIRB-benadering.

Binnen het vooropgestelde FIRB-governancekader werd in 2015 de jaarlijkse review uitgevoerd op de FIRB-modellen voor banken en corporates. De interne ratingmodellen maken jaarlijks op passende wijze het voorwerp uit van een kritische interne analyse. In het kader van een continue optimalisatie van het interne scoringsproces werd in 2015 overigens een update van het scoringsmodel voor corporate tegenpartijen geïmplementeerd.

Verdere aandacht werd besteed aan de ontwikkeling en voortgang van de berekeningen voor economisch kapitaal omtrent kredietrisico. In 2015 werd gefocust op de verfijning van de healthcheck op de bekomen Pijler II-resultaten en op de monitoring van de opsplitsing van het migratierisico en het spreadverwijdingsrisico.

Ieder kwartaal van 2015 werden de beleggingsportefeuilles naargewoonte aan een grondige analyse onderworpen inclusief aan een risicotoetsing, met ook nu specifieke aandacht voor de verdere portefeuillediversificatie die in 2015 werd doorgevoerd.

Deze analyse vormt de basis van een regelmatige rapportering aan en bespreking binnen het Alco, het directiecomité en de raad van bestuur. Maandelijks wordt de retail kredietportefeuilles besproken op het kredietrisicocomité retail (op basis van analyse van KRB (Kredietrisicobeleid)). De ontwikkelde interne kredietmodellen spelen hierbij een essentiële rol. De IRB modellen worden voor de Bankpool gebruikt voor regulatoire kapitaalberekeningen en zijn dus onderworpen aan een jaarlijkse review en hercalibratie. De Nederlandse IRB modellen – met voorwaardelijke goedkeuring en toepassing van de Basel II standaardweging als floor – zijn het voorwerp van een verdere doorontwikkeling.

Forbearance

Eind 2014 werden op basis van de EBA-definitie van forbearance de nodige beleidsdocumenten uitgewerkt en werden aanpassingen gedaan aan de interne kredietsystemen voor de betere registratie van de betrokken dossiers. Het gaat hier ondermeer over herfinancieringen en verlengingen naar aanleiding van betalingsachterstanden. In onderstaand overzicht werden de aan de toezichthouder gerapporteerde cijfers opgenomen. Het betreft de momentopname per toestanden 31 december 2014 en 31 december 2015.

Tabel 4: Overzicht dossiers met forbearance maatregelen

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal exposures met forbearance maatregelen	4.096.225	15.981.879
Performing exposures met forbearance maatregelen	1.722.095	9.060.992
Non-performing exposures met forbearance maatregelen	2.374.130	6.920.887
Gecumuleerde waardeverminderingen en provisies voor deze exposures	-337.210	-677.922
Ontvangen zekerheden voor exposures met forbearancemaatregelen	6.200.684	14.121.224

De stijging is in hoofdzaak het gevolg van het correcter registreren van forbearance in de kredietsystemen. Zoals af te leiden is uit de aangelegde waardeverminderingen en afboekingen is het kredietrisico immers gedaald in 2015.

De forbearance-dossiers die als non-performing worden aangemerkt, worden steeds onderworpen aan een 'individuele waarderingstoets'.

Beheer kredietrisico concentratie

Deze concentratie kan – zoals reeds toegelicht – bestaan uit verschillende elementen waaronder enerzijds een concentratie in kredietverlening aan een individuele tegenpartij of een groep van onderling gerelateerde tegenpartijen (single name concentratie of wederpartijconcentratie). Anderzijds kan er ook een concentratie in kredietverlening zijn via een ongelijkmatige verdeling over sectoren of landen / regio's (sectorconcentratie). Dit laatste risico kan ontstaan wegens significante risicoposities op groepen van tegenpartijen waarvan de kans op wanbetaling gedreven wordt door gemeenschappelijke onderliggende factoren.

In de beleidslijn Kredietrisicobeleid retail worden limieten opgenomen met betrekking tot het concentratierisico. Deze limieten worden stelselmatig opgevolgd en gerapporteerd. Een van deze limieten heeft betrekking op de maximale exposure per tegenpartij in de retailkredietverlening en stelt dat deze maximale exposure op 1 retailtegenpartij nooit groter mag zijn dan 1 miljoen euro.

Worden toch hogere kredieten toegestaan dan kan dit enkel mits uitdrukkelijke beslissing van het kredietcomité en het directiecomité.

Mogelijke concentratierisico's die resulteren uit de aanwezigheid in slechts twee hypotheekmarkten (namelijk België en Nederland), worden getemperd door een beperking van het kredietrisico per individueel dossier, en door een strikte opvolging van de evoluties in de Nederlandse en Belgische hypotheek- en residentiële vastgoedmarkten.

Hiernaast wordt er ook gezorgd voor een spreiding van de risico's door een groot aantal leningen voor een beperkt bedrag, gespreid over België en Nederland (ook regionaal) toe te staan. Door de spreiding in de tijd van de kredietverlening (iedere week / maand worden er wel kredieten toegestaan) worden de risico's getemperd (in zowel hoog- als laagconjunctuur worden immers kredieten toegestaan).

De basis voor de kwantitatieve beoordeling van het concentratierisico vormt de analyse van de portefeuillesamenstelling (balans) naar economische sectoren (overheden – openbare besturen, kredietinstellingen, overige leningen waaronder bedrijfsobligaties, hypothecaire kredietverlening, andere retailkredietverlening) en landen.

De eerder vermelde beleidslijn 'Thesaurie & ALM' bepaalt in welke obligaties er met welke ratings mag belegd worden. De ratings van alle rentedragende vastrentende effecten worden nadien stelselmatig opgevolgd. Als na de aankoop de rating van een obligatie daalt onder de vooropgestelde minimum ratingvereiste, worden de betrokken obligaties opnieuw besproken in het Alco en het ratingoverleg (RO).

Het Alco en bijgevolg ook het directiecomité van de Vennootschap moeten zich hierbij uitdrukkelijk uitspreken over het al dan niet behouden van de positie. Over de behouden posities wordt ook gerapporteerd aan de raad van bestuur.

2.4. Operationeel risico

Alle ondernemingen die activiteiten uitoefenen, hebben te maken met een operationeel risico. Financiële instellingen vormen daarop geen uitzondering.

De activiteiten van de Vennootschap zijn afhankelijk van het vermogen om een erg groot aantal transacties efficiënt, nauwkeurig en in overeenstemming met de beleidslijnen en de wet- en regelgeving te verwerken. Operationele risico's en verliezen treden op als gevolg van tekortschietende of falende interne processen (zoals processen die niet afgestemd zijn op de wettelijke voorschriften), mensen (zoals fraude, fouten van werknemers) en systemen (zoals systeemuitval) of als gevolg van externe gebeurtenissen (zoals natuurrampen, cybercriminaliteit of defecten van externe systemen, zoals die van de leveranciers of tegenpartijen van de Vennootschap). De impact kan bestaan uit financiële en / of reputatieschade. Ook het juridisch en compliance risico vallen hieronder.

De Vennootschap heeft een relatief beperkt aantal producten en diensten, wat het operationeel risico beperkt kan houden. Hoewel de Vennootschap maatregelen heeft genomen om de risico's te beheersen en eventuele verliezen te beperken en daarnaast aanzienlijke middelen uittrekt voor de ontwikkeling van efficiënte procedures en de opleiding van personeel, is het niet mogelijk procedures te implementeren waarmee Argenta al deze operationele risico's op een efficiënte manier volledig kan uitsluiten. Echter binnen het kader van het algemene risico appetijt worden ook operationele risico's op een structurele manier beheerd.

Het Operationeel Risicocomité (Orco) vergadert trimestrieel binnen het Groepsrisicocomité (GRC) met aandacht voor de key risk indicators, de Risk & Control Self Assessment (RCSA) en de operationele verliezen (loss data).

Jaarlijks wordt een uitgebreid interne controlejaarsverslag opgesteld dat overgemaakt wordt aan het Auditcomité, de raad van bestuur en de NBB/ECB. In dit verslag worden de aanwezige beheersmaatregelen beoordeeld op hun adequaatheid en hun effectiviteit volgens de COSO-methodiek.

Algemeen wordt aangenomen dat operationele risico's in de bedrijven gaandeweg toenemen, en ook vanwege de toezichthouder stijgt de aandacht voor deze vorm van risico's. Dit is onder meer toe te schrijven aan de snel wijzigende technologische omgeving, de uitbreiding van de regelgeving, de toenemende complexiteit en vermenigvuldiging van producten en ook de algemene trend van het uitbesteden van niet-kernactiviteiten.

De Groep Argenta is zich uiteraard bewust van deze evolutie en heeft in 2015 beslissingen genomen die de aandacht voor operationeel risicobeheer binnen de Groep Argenta verder vergroten. Dit heeft zich ondermeer vertaald in:

- een verhoogde structurele aandacht van het Audit- en het Risicocomité van Argenta voor operationele risico's;
- de oprichting van een specifieke directie (Operationeel risicobeheer & ECB Office) met specifieke focus op operationele risico's;
- een continue verbetering in 2015 van het operationeel risicobeheer, onder andere door het opleiden en sensibiliseren van de eerstelijnsverantwoordelijken wat betreft de specifieke taken die zij dienen uit te voeren in het kader van Operational Risk Management ('ORM') en het opdrijven van Risk Control Self Assessments;
- het proces omtrent de Business Impact Analyses ('BIA') werd geoptimaliseerd in 2015. Hierna werd bij elke directie een BIA gefaciliteerd door het ORM-team, waarbij alle kritieke processen, applicaties, functie en interacties werden herbepaald;
- het verder concretiseren van de risicoappetijt van de Argenta Groep met aanpassing van de specifieke sublimieten voor de scenario's naargelang het perspectief (99,9 %, 95 % en 80 %);

Het operationeel risicobeleid in 2015

In 2015 werd er een grondige analyse van het Operational Risk Management (ORM) framework van de Argenta Groep uitgevoerd door een externe partij.

Hun observaties en voorstellen werden verder verwerkt in een korte en lange termijn actieplan. Er werd een nieuwe directie specifiek voor ORM opgericht (ORM & ECB Office) en naast een directeur werd ook een ORM manager aan het ORM team toegevoegd. Er werd eveneens een grote sensibiliseringsactie ondernomen door ORM, waarbij er bij elke directie werd langs gegaan om hen verder op te leiden en intensief te ondersteunen bij hun ORM-taken.

Naast de dagelijkse opvolgings- en ondersteuningstaken (bijvoorbeeld het faciliteren van RCSA's, de opmaak van het jaarverslag voor interne controle, de opvolging van Business Continuity Plannen en uitwijktesten, ...) werd onder andere gewerkt aan het kennismanagement (door de opstelling van procedures en handleidingen, geven van individuele en groeps-opleidingen), het uitwerken van een nieuwe RCSA methodiek, de vervollediging van de loss data, het herbekijken van de sublimieten van de ORM risicoappetijt, het heruitwerken van het Interne Controle Jaarverslag proces, de verdere uitwerking van het Key Risk Indicators (KRI) dashboard en de opname van van een overkoepelende KRI in het kwalitatief RAF.

Op het gebied van Business Continuity Management (BCM) werden de volledige cyclus van Business Impact Analyse (BIA), Business Continuity Plan (BCP) en uitwijktesten doorlopen. Daarnaast werd er een crisissimulatie met het CrisisManagementTeam (CMT) buiten de uren georganiseerd en werd een sectorbrede crisissimulatie meegedaan door het ORM-team (Market Wide Exercise 2015 geleid door de NBB). Verder werd in samenwerking met de Availability and Continuity Manager een presentatie verzorgd betreffende de BCM materie tijdens de ICT personeelsvergadering.

In het kader van informatiebeveiliging werden er bijlagen voor de gedragscode Informatiebeveiliging geactualiseerd. De risicoscoring binnen het audituniversum gebeurt op parameters, waaronder de maturiteit van de interne controle en de al dan niet aanwezigheid van RSCA's.

2.5. Andere risico's

Zonder exhaustief te willen zijn, werden onder deze paragraaf nog enkele andere risico's opgenomen. In 2015 is verder geïnvesteerd in een hernieuwd groepswijd risk assessment van alle identificeerbare risico's en in de economische kapitaalmodellen van ICAAP, in het bijzonder in de uitwerking van een geïntegreerde risicocartografie, stress-, scenario- en forward looking-testen.

Samen met de economische kapitaalberekeningen (aangevuld met kapitaalallocaties) op basis van simulatiemodellen bieden ze de Argenta Groep een integraal beeld van alle materiële risico's. De resultaten spelen een belangrijke rol in de inkomens- en waarde sturingsmodellen.

2.5.1. Strategisch risico

Het strategisch risico waaraan de Vennootschap blootgesteld is, is het risico op beïnvloeding van de huidige en toekomstige winsten en kapitaal door slechte beleidsbeslissingen, slechte implementatie van beslissingen of gebrek aan aanpasbaarheid (responsiveness) aan veranderende marktomstandigheden (zowel commercieel als financieel).

Om de strategische doelen zoals bepaald in de bedrijfsstrategie te bereiken, stelt de Argenta Groep middelen ter beschikking. Het gaat onder meer om communicatiekanalen, systemen, mensen, netwerken, managerstijd en -capaciteiten. De strategische doelen worden bepaald door het directiecomité, goedgekeurd door de raad van bestuur en periodiek opgevolgd.

De uiteindelijke realisatie van de bedrijfsstrategie hangt af van de passendheid van de ter beschikking gestelde middelen en de manier waarop deze middelen worden aangewend.

2.5.2. Businessrisico

Het businessrisico is het risico waarbij de huidige en toekomstige winsten en kapitaal beïnvloed worden door veranderingen in businessvolumes of door veranderingen in marges en kosten. Beide worden veroorzaakt door veranderende externe marktomstandigheden en de onmogelijkheid om er als organisatie op in te spelen. Ook een slechte diversificatie van de winsten (earnings) of de onmogelijkheid om een voldoende en degelijk niveau van winstgevendheid te bewaren, wordt onder dit risico opgenomen. De inkomensgevoeligheidsindicator binnen het RAF incorporeert reeds het business risico op de non maturity deposito's door middel van een extra risico toeslag te rekenen.

Om het businessrisico waaraan de Argenta Groep blootgesteld is zo goed als mogelijk op te vangen, heeft het bedrijf naast zijn klassieke activiteiten, een strategische keuze gemaakt voor de verkoop van producten die fee income genereren. Deze vierde activiteitenpijler, Beleggen, moet naast de pijlers Sparen en betalen, Lenen en Verzekeren een grotere diversificatie van de gegenereerde winst tot stand brengen. Belangrijk hierbij is ook de aandacht die er geschonken wordt aan de cross-selling om zoveel mogelijk cliënten in meerdere pijlers te werven.

Om de winstbijdrage per product te bepalen, wordt bij de prijszetting van de producten van de Bankpool rekening gehouden met funds transfer pricing op economische basis.

2.5.3. Reputatierisico

De Argenta Groep loopt voortdurend een risico op schade (verlies) door het verslechteren van de reputatie of standing die veroorzaakt wordt door een negatieve perceptie van het imago van de organisatie bij cliënten, tegenpartijen, aandeelhouders en / of regulerende instanties.

Het is een second order risk, een risico dat voortvloeit uit een ander risico, maar dat wel een eigen impact heeft. De Argenta Groep beschouwt dit risico als een verticaal risico, met andere woorden een risico dat alle andere risico's doorkruist. Door het opvolgen en beheren van de andere risico's wordt het reputatierisico eveneens beheerd.

2.5.4. Externe dienstverleners

De Vennootschap is blootgesteld aan het risico dat overeenkomsten met belangrijke externe dienstverleners beëindigd worden. Een dergelijke beëindiging kan leiden tot discontinuïteit of vertraging van belangrijke bedrijfsprocessen waartegen de Argenta Groep zich zo veel mogelijk indekt door middel van een adequaat bedrijfscontinuïteitsbeleid en transitiebepalingen in de betreffende overeenkomsten.

In 2015 heeft de Argenta Groep haar bedrijfscontinuïteitsbeleid verder verbeterd, wat onder andere blijkt uit de vernieuwde Sourcing beleidslijn (opgesteld door de directie Legal en Procurement). De beleidslijn geeft de visie, de spelregels en het kader weer voor sourcing (uitbesteding). Daarnaast worden in de beleidslijn de verantwoordelijkheden en relaties met de bestaande (kritieke) leveranciers verder uitgediept en benoemd. Dit zorgt voor een verbetering van het toezicht op alle externe dienstverleners.

2.5.5. Regulatorisch risico

Het regulatorisch risico betreft de risico's die verbonden zijn aan wijzigingen in de wet- of regelgeving. Op alle plaatsen waar de Vennootschap actief is, is het onderworpen aan de wetten, voorschriften, administratieve maatregelen en beleidsvoorschriften over financiële dienstverlening.

Wijzigingen op het vlak van het toezicht en de regelgeving kunnen de activiteiten, aangeboden producten en diensten en de waarde van de activa van de Argenta Groep aantasten. Hoewel de Argenta Groep nauw samenwerkt met de toezichthouders en voortdurend toeziet op de situatie en toekomstige wijzigingen van de regelgeving, kunnen het fiscaal beleid en andere beleidsterreinen onvoorspelbaar zijn en vallen zij niet onder zijn controle.

In de laatste en komende jaren heeft en zal de Europese wet- en regelgeving veel bijkomende aandacht vergen. De Europese commissie heeft immers een sterke voorkeur voor een maximale harmonisatie van de Europese wet- en regelgeving. Een maximale harmonisatie van wet- en regelgeving is in het belang van de financiële sector, omdat het bijdraagt aan een gelijk speelveld (level playing field) voor alle marktpartijen.

Voor wat betreft de fiscaliteit zorgt de structuur van de Argenta Groep dat de deposito's inclusief het bijkantoor in Nederland integraal onder het Belgisch depositogarantiestelsel vallen, met als gevolg een gevoeligheid voor wijzigingen omtrent bankenheffingen.

Wat de gedragsregels met betrekking tot beleggingsproducten betreft, worden deze in eerste instantie op Europees vlak opgesteld en daarna door de verschillende landen vertaald in hun eigen regelgeving. Argenta commercialiseert in België beleggingsproducten. Voor de praktische uitwerking van de regelgeving in België door de FSMA baseert Argenta zich op de interpretaties van Febelfin en Assuralia. In Nederland is er aandacht voor het brede door de AFM aangestuurde thema 'Klantbelang Centraal'.

De nationale en internationale regels omtrent fiscale topics wijzigen verder periodiek ten gevolge van plaatselijke of internationale economische factoren. Zo is er in België vanaf boekjaar 2015 een aanpassing goedgekeurd aan het systeem van de notionele interestaftrek voor financiële instellingen. Er wordt momenteel ook nog verder overleg gepleegd om een fiscale ruling met Nederland op het vlak van vennootschapsbelasting te bekomen.

De eigenvermogensvereisten van kredietinstellingen, de zogenaamde Capital Requirements Regulation en de Capital Requirements Directive (samen 'CRD IV-package' genoemd) zijn nog steeds het voorwerp van wetgevende ontwikkelingen en hebben dus een impact op de Argenta Groep. De implementatie van nieuwe IFRS normen en de IFRS 9 norm in het bijzonder zal ook een aanzienlijke (operationele) impact hebben.

3. Eigen vermogen

De consolidatiekring voor de financiële rapportering van de Vennootschap wordt bepaald volgens de IFRS terwijl deze voor de prudentiële rapportering wordt vastgelegd door de CRR. Beide rapporteringen hebben voor de Vennootschap een zelfde consolidatiekring en gebruiken een zelfde consolidatiemethode.

3.1. Reconciliatie boekhoudkundig versus prudentieel eigen vermogen

Het eigen vermogen zoals gerapporteerd in het geconsolideerd jaarverslag van de Vennootschap werd bepaald op basis van de IFRS normen. In onderstaande tabel is de reconciliatie van het boekhoudkundig IFRS eigen vermogen naar het prudentieel Tier 1 kernkapitaal terug te vinden.

Tabel 5: Reconciliatie eigen vermogen

Bestanddelen	31/12/2014	31/12/2015
Geplaatst kapitaal (gestort kapitaal)	579.077.650	616.252.150
Herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa	137.852.251	93.963.258
Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten)	673.416.410	783.954.182
Baten uit het lopende jaar	173.058.525	192.866.907
Kasstroom afdekking	-13.729.427	-14.278.863
Totaal eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders	1.549.675.409	1.672.757.634
Minderheidsbelangen	74.294	59.101
Totaal eigen vermogen en minderheidsbelang	1.549.749.703	1.672.816.735
Aanpassingen		
(-) Niet in aanmerking komend deel van het tussentijdse of eindejaarsresultaat	0	0
In aanmerking komende winsten	173.058.525	192.866.907
Minderheidsbelangen	-74.294	-59.101
Tier 1 kernkapitaal voor toepassing prudentiële filters	1.549.675.409	1.672.757.634
Volgestorte kapitaalinstrumenten	579.077.650	616.252.150
Ingehouden winsten	846.474.935	976.821.089
Gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten	124.122.824	79.684.395
Tier 1 kernkapitaal voor toepassing prudentiële filters	1.549.675.409	1.672.757.634
Prudentiële filters		
Reserve voor kasstroomafdekkingen	13.729.427	14.278.863
Tegen reële waarde gewaardeerde winsten en verliezen die voortvloeien uit het eigen kredietrisico van de instelling in verband met afgeleide verplichtingen	-2.586.358	-4.127.637
(-) Waardeaanpassingen als geval van de vereisten voor prudente waardering	-131.860	-1.749.789
(-) Andere immateriële activa	-29.792.457	-33.052.784
(-) Voor IRB, negatief verschil tussen kredietrisicoaanpassingen en verwachte verliesposten	-17.815.210	-14.248.677
Tier 1 kernkapitaal voor overgangsmaatregelen (fully phased in definition)	1.513.078.951	1.633.857.610
Andere overgangsaanpassingen aan het Tier 1-kernkapitaal	-139.489.257	-87.119.465
Tier 1 kernkapitaal na overgangsmaatregelen (transitional definition)	1.373.589.694	1.546.738.145

3.1.1. Toelichting bestanddelen eigen vermogen en minderheidsbelang

Het geplaatst kapitaal – volstort aandelenkapitaal – dat vertegenwoordigd wordt door 168.975 aandelen (zonder vermelding van nominale waarde) bedraagt 616.252.150 euro (579.077.650 euro per 31 december 2014). De stijging is het gevolg van een kapitaalsverhoging van 37.174.500 euro die op 21 december 2015 plaatsvond (60.831.000 euro per 31 december 2014). Deze kapitaalsverhoging vond plaats zonder uitgifte van nieuwe aandelen en werd onderschreven door de huidige aandeelhouders.

De 'voor verkoop beschikbare financiële activa' worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij alle schommelingen van de reële waarde opgenomen worden op een aparte lijn van het eigen vermogen tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet. De vermelde schommelingen in reële waarde zijn terug te vinden in het eigen vermogen bij de post 'herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa'. Deze reserve evolueerde van 137.852.251 euro per 31 december 2014 naar 93.963.258 euro per 31 december 2015.

Tabel 6: Detaillering herwaarderingsreserve

Detaillering herwaarderingsreserve	31/12/2014	31/12/2015
Totale latente meer- en minwaarden vastrentende effecten	320.864.966	236.941.126
Latente waarde opgenomen in het kader van de micro hedges	-102.391.411	-86.873.644
Totale latente belastingen op de vastrentende effecten	-74.259.161	-51.007.938
Latente meer- en minwaarden op niet vastrentende effecten	479	-625
Latente minderwaarde geherclassificeerde activa	-9.638.876	-7.719.530
Latente belastingen op geherclassificeerde activa	3.276.254	2.623.868
Totaal herwaarderingsreserve	137.852.251	93.963.258

Onder de post "reserves (met inbegrip van ingehouden winsten" zijn onder meer de statutaire reserves van de Vennootschap terug te vinden, alsook de ingehouden winsten van voorgaande jaren. Onder het bestanddeel "baten uit het lopende jaar" wordt het resultaat van het lopende boekjaar verwerkt.

Het bestanddeel 'kasstroomafdekking' heeft betrekking op de verwerkingswijze van één swap van notioneel 100 miljoen euro die volgens de IFRS hedge accounting principes als cash flow hedge (kasstroomafdekking) verwerkt wordt. Per 31 december 2015 had de betrokken swap een negatieve marktwaarde van 19.038.484 euro (18.305.903 euro per 31/12/2014) en na verrekening van een latente belastingvordering van 4.759.621 euro stond er een bedrag van 14.278.863 euro op de lijn 'kasstroomafdekking' in het eigen vermogen.

Het bestanddeel "minderheidsbelangen" heeft betrekking op één aandeel van haar dochtervennootschap AAM dat niet in het bezit is van de Vennootschap. Dit aandeel is rechtstreeks in het bezit van de overkoepelende beleidsholding van BVg. Daarnaast is hier ook het volledige kapitaal (18.000 euro) van de SPV Green Apple terug te vinden. Hoewel er geen kapitaalband is met de Vennootschap werd deze vennootschap omwille van de IFRS-regels (SIC 12) wel mee geconsolideerd.

3.1.2. Tier 1 kernkapitaal voor toepassing prudentiële filters

Het Tier I-kapitaal kan bestaan uit een core (of common) Tier 1 kapitaal (CET) en Aanvullend Tier 1 kapitaal. Het core tier 1 kapitaal wordt als sterkste geclassificeerd aangezien het in hoofdzaak bestaat uit eigen vermogen en ingehouden winsten. De Vennootschap heeft geen kapitaalinstrumenten uitgegeven die onder de CRR als Aanvullend Tier 1-kapitaal kunnen beschouwd worden.

De financiële instellingen kunnen – mits aanvraag en goedkeuring van de toezichthouder – de winst van het boekjaar 'na aftrek van alle voorziene kosten en dividenden' opnemen bij het nuttig eigen vermogen. De Vennootschap heeft hiervoor de toestemming gekregen en in 2015 kon zo de volledige winst van het boekjaar worden opgenomen aangezien er geen bijkomende dividenuitkering via de resultaatsverwerking van het boekjaar 2015 is gepland.

Er werd verder geopteerd om op dit niveau het beperkt bedrag aan minderheidsbelangen niet mee te nemen als prudentieel eigen vermogen.

3.1.3. Tier 1 kernkapitaal voor overgangsmaatregelen (toelichting prudentiële filters)

De CRR voorziet in een aantal prudentiële filters die leiden tot een aanpassing van het Tier 1-kernkapitaal. De volgende filters zijn van toepassing bij de Vennootschap:

- reserve kasstroomafdekking: de IAS 39 norm voorziet dat het effectief gedeelte van de verandering in de reële waarde van het afdekkinginstrument van een kasstroomafdekking opgenomen worden in het eigen vermogen. Per eind 2015 werd op deze manier een bedrag van 14.278.863 euro opgenomen in het eigen vermogen. Conform de CRR mag dit bedrag echter niet opgenomen worden bij het bepalen van het prudentieel eigen vermogen;
- tegen reële waarde gewaardeerde winsten en verliezen die voortvloeien uit het eigen kredietrisico van de instelling in verband met afgeleide verplichtingen: het betreft een aftrek van de positieve impact van het eigen kredietrisico bij de berekening van de marktwaarden van de afgeleide instrumenten en deze bedroeg 4.127.637 euro per einde 2015);
- waardeaanpassingen als gevolg van de vereisten voor prudentiële waardering: het betreft hier een specifieke CRR vereiste in het kader van een voorzichtige waardering van financiële instrumenten die aan marktwaarde gewaardeerd worden in de IFRS balans (het bedrag van deze waardering bedroeg 1.749.789 euro);
- andere immateriële activa: de aftrek van de andere immateriële vaste activa (voornamelijk software licenties) bestond vroeger al maar in de CRR regelgeving is voorzien dat deze post mag verminderd worden met de uitgestelde belastingsverplichtingen. Per eind 2015 bedroeg de netto boekwaarde 33.052.784 EUR;
- bij IRB toepassing: negatief verschil tussen kredietrisicoaanpassingen en verwachte verliesposten: de verwachte kredietverliezen berekend volgens de door CRR opgelegde principes lagen hoger dan de geboekte waardeverminderingen conform IAS 39. Volledig in lijn met de prudentiële richtlijnen heeft de Vennootschap het verschil afgetrokken van het prudentieel Tier 1 kernkapitaal. Per eind 2015 bedroeg het verschil tussen de verwachte expected losses (EL) en de aangelegde waardeverminderingen 14.248.677 euro.

3.1.4. Tier 1 kernkapitaal na overgangsmaatregelen

Bij de invoering van de CRR zijn er overgangsmaatregelen voorzien om tegen reële waarde gemeten niet-gerealiseerde winsten en verliezen geleidelijk mee in rekening te brengen bij het bepalen van het Tier 1 kernkapitaal.

Voor blootstellingen andere dan centrale overheden die ondergebracht zijn in de categorie 'voor verkoop beschikbare activa' wordt per eind 2015 40 % van de niet-gerealiseerde winsten en verliezen in rekening gebracht bij het bepalen van het Tier 1-kernkapitaal.

Voor blootstellingen met betrekking tot centrale overheden geldt dat netto niet-gerealiseerde verliezen niet opgenomen worden bij het bepalen van Tier 1 kernkapitaal wanneer deze minder dan 5 % bedraagt van de boekwaarde. Het gedeelte boven de 5 % wordt mee opgenomen voor 40 %.

Per einde 2015 heeft de Vennootschap hierdoor 6.743.793 euro van de latente waarden van 93.963.258 euro mee opgenomen als onderdeel van het Tier 1 kernkapitaal (na overgangsmaatregelen).

Van de 93.963.258 euro had 17.109.483 euro betrekking op latente waarden op niet overheden. Van deze waarde kon per einde 2015 40 % (zijnde 6.743.793 euro) worden meegenomen in het eigen vermogen (60 % zijnde 10.265.690 euro werd nog verworpen).

3.2. Prudentieel eigen vermogen

Per 31/12/2015 bestond het nuttig eigen vermogen uit een core Tier 1 eigen vermogen van 1.546.738.145 euro (volgens de IRB benadering) en 1.560.986.822 euro (volgens de Basel I 80 % floor benadering).

Tabel 7: Samenstelling van het prudentieel eigen vermogen per einde jaar

Samenstelling nuttig eigen vermogen	31/12/2014	31/12/2015
- Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders	1.549.675.409	1.672.757.634
- Minderheidsbelangen	74.294	59.101
Totaal eigen vermogen	1.549.749.703	1.672.816.735
Prudentiële filters		
- Immateriële vaste activa	-29.792.457	-33.052.784
- Herwaarderingsmeerwaarden	-137.852.251	-93.963.258
- Kasstroomafdekking	13.729.427	14.278.863
Aftrek in het kader van "voorzichtige waardering"	-131.860	-4.127.637
Aftrek in het kader van het eigen kredietrisico (DVA)	-2.586.358	-1.749.789
Delta latente waarden niet overheidseffecten (40 %)	-1.637.006	6.843.793
Niet opnemen van de minderheidsbelangen	-74.294	-59.101
Totaal nuttig eigen vermogen sensu stricto	1.391.404.904	1.560.986.822

De Vennootschap heeft nog een Tier 1-lening uitstaan van 68,8 miljoen euro per einde 2015. Door de toepassing van de principes van de nieuwe CRR-wetgeving (Basel III) kon deze waarde niet meer worden meegenomen in het Tier 1-kapitaal.

Onder de nieuwe richtlijnen worden strengere eisen aan kapitaalinstrumenten gesteld om mee te tellen als Tier 2 nuttig eigen vermogen. De sinds 2012 uitgegeven Tier 2 achtergestelde effecten voldoen niet aan alle voorwaarden om onder de nieuwe CRR als Tier 2 kapitaal erkend te kunnen worden. Ze konden dus vanaf 1 januari 2014 niet meer in totaliteit gebruikt worden. Daarnaast zal het bruikbaar kapitaal van de achtergestelde effecten (deze die uitgegeven werden voor 2012) naast de normale daling ook geleidelijk uitgefaseerd worden met 10 % per jaar. Het totaalbedrag aan uitgegeven nog lopende achtergestelde effecten bedroeg hierbij 326.878.286 euro per 31 december 2015. Hiervan kon per einde 2015 24.713.388 euro opgenomen worden als Tier 2 eigen vermogen.

4. Kapitaalvereisten

4.1. Eigen vermogensvereisten

De Vennootschap dient naast de CRR minimale eigen vermogensvereisten ook te voldoen aan de diverse buffers die kunnen opgelegd worden conform CRD IV. In onderstaande tabel worden de specifieke bronnen van eigen vermogensvereisten per einde 2015 weergegeven.

Tabel 8: Overzicht bronnen eigen vermogensvereisten per 31 december 2015

Kapitaal	Minimale eigen-vermogens vereisten	Kapitaalbuffers			TOTAAL
		Kapitaal conserverings buffer	Instellings specifieke contra cyclische buffer	Andere systeem relevante instellingen	
Tier 1 kernkapitaal (CET 1)	4,50 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	4,50 %
Tier 1 kapitaal	6 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	6,00 %
Eigen Vermogen	8 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	8,00 %

De CRD IV voorziet in een kapitaalconserveringsbuffer (capital conservation buffer). In tijden van hoogconjunctuur kan deze maximaal 2,5 % moeten bedragen. Het uitgangspunt is om extra kapitaal te reserveren in tijden van financiële voorspoed. In tijden van financiële stress heeft de instelling de mogelijkheid om op dit kapitaal in te teren. Voorwaarde daarbij is dat de instelling dan geen dividend aan de aandeelhouders mag uitkeren. Deze buffer is per 2015 niet van toepassing op de Vennootschap.

De Vennootschap kan ook verplicht worden om een contracyclische kapitaalbuffer aan te leggen wat neerkomt op een aanvullende Tier 1 kernkapitaal vereiste. Deze buffer heeft als doel om de Vennootschap te beschermen tegen risico's die voortvloeien uit de financiële cyclus en kan oplopen tot 2,5 %, eventueel hoger. Deze vereiste treedt in werking vanaf 2016. Zowel de Belgische als de Nederlandse toezichthouder hebben het percentage momenteel vastgelegd op 0 % maar dit wordt driemaandelijks herbekeken.

De Belgische toezichthouder heeft de Groep Argenta aangewezen als O-SII of 'andere systeemrelevante instelling' waardoor de Vennootschap onderworpen zal worden aan een aanvullend Tier 1 kernkapitaalvereiste (O-SII-buffer) van 0,75 %. De invoering van deze buffer zal gefaseerd verlopen over een periode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018. Dit houdt in dat de Vennootschap in 2016 een extra kapitaalvereiste van 0,25 % opgelegd krijgt die in 2017 en 2018 telkens zal verhoogd worden met 0,25 %.

Zoals terug te vinden zal zijn in volgende hoofdstukken voldoet de Vennootschap ruimschoots aan alle vereisten.

4.2. Kapitaalratio's

In dit hoofdstuk worden de kapitaalvereisten van de Vennootschap weergegeven op basis van de in pijler 1 vermelde risico's (zijnde het kredietrisico, het marktrisico, het CVA risico en het operationeel risico). Onderstaande tabel geeft de diverse kapitaalratio's weer van de Vennootschap waarbij zowel de impact van de Basel I floor als de ratio's zonder toepassing van de Basel I floor worden opgenomen.

Tabel 9: Eigen vermogensvereisten en kapitaalratio's per einde jaar

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal nuttig eigen vermogen	1.447.751.457	1.571.451.533
Totaal CET 1 eigen vermogen	1.373.589.694	1.546.738.145
Aanpassing eigen vermogen (IRB shortfall)	17.815.210	14.248.677
Totaal CET 1 eigen vermogen (bij Basel I floor toepassing)	1.391.404.904	1.560.986.822
Risico gewogen posten (zonder Basel I floor)	5.929.059.549	6.073.886.390
Risico gewogen posten (met Basel I floor toepassing)	7.923.227.200	8.375.464.288
CET1 kapitaal ratio	23,17 %	25,47 %
Tier 1 kapitaal ratio	23,17 %	25,47 %
Totale kapitaalratio	24,42 %	25,87 %
CET1 kapitaal ratio met de Basel I floor	17,56 %	18,64 %

Ten gevolge van de overgangsbepalingen blijven de berekeningen van Basel I de basis voor de berekening van de ratio's voor de Vennootschap (floor van 80 % op de volgens Basel I-normen berekend vereist eigen vermogen).

De Tier 1 kernkapitaalratio (CET 1) is intussen de belangrijkste ratio geworden. Bij deze berekening wordt rekening gehouden met het core Tier 1 eigen vermogen in plaats van het totaal eigen vermogen.

Het totaal gereguleerd nuttig eigen vermogen was per 31 december 2015 groter dan de van toepassing zijnde vereisten, zodat de Vennootschap volledig voldeed aan alle eigen vermogensvereisten.

Mochten de contracyclische kapitaal- en O-SII buffer reeds van toepassing zijn per eind 2015, dan zat de Vennootschap met een Tier 1 kern kapitaalratio van 18,64 % (Basel I floor) en 25,47 % (zonder Basel I floor) steeds zeer ruim boven de minimum eigen vermogensvereiste.

4.3. Risico gewogen posten

De eigen vermogensvereisten voor kredietrisico worden berekend volgens volgende methode:

$$\begin{aligned} & \text{gewogen risicovolume (Risk Weighted Assets – RWA) * 8 \%} \\ & \text{waarbij gewogen risicovolume = (Exposure At Default – EAD) * wegingpercentages} \end{aligned}$$

Zoals terug te vinden in de volgende tabel zijn de totale RWA gestegen van 5.929.059.551 euro naar 6.073.886.390 euro per einde 2015.

Het gewogen risicovolume voor het kredietrisico berekend volgens de IRB /STA methode bedroeg 4.718.818.913 euro per 31 december 2015. Dit resulteerde in een eigen vermogensvereiste van 377.505.513 euro. De totale vermogensvereiste voor alle risico's (dus inclusief de vereiste voor CVA, 5 % add on Belgische kredieten en het operationeel risico) bedroeg 485.910.911 euro.

Door de toepassing van de floor van 80 % worden de volgens de Basel II-principes berekende RWA en eigen vermogensvereiste in feite 'overruled' door de volgens de Basel I-principes berekende vereiste. De Basel I RWA-berekeningen vormen hierdoor nog de basis voor de uiteindelijke eigen vermogensvereisten en ratio's. Ten gevolge van de floor van 80 % werd het gewogen risicovolume van de Vennootschap verhoogd, wat leidde tot een eigen vermogensvereiste van 670.037.143 euro voor de Vennootschap.

Tabel 10: Totaal gewogen risicovolume en eigen vermogensvereiste

	Basel III RWA	31/12/2014 EV vereiste	Basel III RWA	31/12/2015 EV vereiste
Kredietrisico - STA				
Centrale overheden of centrale banken	14.374.233	1.149.939	14.480.667	1.158.453
Regionale en lokale overheden	39.785.769	3.182.862	61.117.102	4.889.368
Publiekrechtelijke entiteiten	10.353.010	828.241	49.367.766	3.949.421
Instellingen	34.503.781	2.760.302	3.568.536	285.483
Ondernemingen	35.257.927	2.820.634	35.584.561	2.846.765
Retailcliënteel	91.651.718	7.332.137	78.109.680	6.248.774
Gedekt door onroerend goed	159.731.446	12.778.516	137.998.156	11.039.852
Achterstallige risicoposities	8.024.801	641.984	542.612	43.409
Aandelen (participaties)	28.198	2.256	261.527	20.922
Overige posten	159.457.760	12.756.621	195.602.628	15.648.210
Effectiseringsposities	0	0	21.746.047	1.739.684
	553.168.643	44.253.491	598.379.282	47.870.343
Kredietrisico - IRB				
Instellingen	1.078.564.104	86.285.128	794.302.249	63.544.180
Ondernemingen	458.238.575	36.659.086	754.320.150	60.345.612
Gedekte obligaties	14.435.971	1.154.878	17.995.740	1.439.659
Gedekt door onroerend goed	2.477.426.112	198.194.089	2.420.932.973	193.674.638
Effectiseringsposities	192.438.612	15.395.089	132.888.520	10.631.082
	4.221.103.374	337.688.270	4.120.439.632	329.635.171
Totaal kredietrisico zonder add on	4.774.272.017	381.941.761	4.718.818.913	377.505.513
5 % Add on Belgische hypothecaire leningen	446.501.784	35.720.143	471.691.811	37.735.345
Marktrisico	0	0	0	0
CVA risico	119.843.562	9.587.485	153.269.726	12.261.578
Operationeel risico	588.442.188	47.075.375	730.105.939	58.408.475
Totaal	5.929.059.551	474.324.764	6.073.886.390	485.910.911

Toelichting eigen vermogensvereiste op BVg conso CRR niveau

De beleidsholding BVg dient vanaf 1 januari 2014 uitgebreider te rapporteren over haar kapitaal toereikendheid. In het kader van de nieuwe reglementering is er een CRR scope voor BVg conso ontstaan die de Bankpool en de gegevens van BVg solo omvat. Tegelijkertijd kan er op BVg niveau de Danish Compromise (DC) worden toegepast.

Bij de DC wordt de participatiewaarde van de verzekeringsdochters van 176 miljoen euro verwerkt als eigen vermogen op BVg conso niveau waarbij dit bedrag dan tegelijkertijd onder de IRB methode gewogen wordt aan 370 % als exposure.

Het verschil in ratio's tussen de Aspa conso en BVg conso CRR scope is in hoofdzaak toe te schrijven aan het feit dat BVg solo bijkomend eigen vermogen heeft waar – op haar balans – geen bijkomende activa met wegingen tegenover staan.

Tabel 11: Vergelijking eigen vermogensvereiste Aspa en BVg

Gegevens per 31/12/2015	Argenta Spaarbank	BVg conso CRR scope
Core Tier 1 eigen vermogen	1.560.986.822	1.694.648.148
Tier 1 eigen vermogen	1.560.986.822	1.694.648.148
Totaal eigen vermogen	1.585.700.210	1.714.079.274
Gewogen volgens de STA methode	47.870.343	47.872.581
Gewogen volgens de IRB methode	329.635.171	329.635.171
IRB participatiewaarde verzekeraar(s)	0	52.227.870
Add on kredietrisico's	37.735.345	37.735.345
CVA risico	12.261.578	12.261.578
Operationeel risicovereiste	58.408.475	59.404.619
Totaal vereiste volgens IRB/STA	485.910.911	539.137.164
Core Tier 1 ratio (Sta/IRB berekeningen)	22,95 %	24,93 %
Berekeningen volgens de Basel I principes	837.546.429	851.670.624
Toepassing floor IRB overgangperiode	80 % regel	80 % regel
Totaal vereiste na toepassing floor op Basel I	670.037.143	681.336.499
Core Tier 1-ratio (met Basel I floor)	18,64 %	19,90 %
Tier 1-ratio	18,64 %	19,90 %

Het bedrag van 52.227.870 euro in bovenstaande tabel heeft betrekking op de 370 % weging van de participatiewaarde van de verzekeringsdochter en verklaart de stijging van de vereiste. Er is immers slechts een beperkte wijziging bij de STA berekening en bij het operationeel risico vereiste.

De Core Tier 1 ratio van BVg conso CRR scope (80 % floor) bedraagt 19,90 %, de Core Tier 1 ratio volgens de IRB/STA methode bedraagt 24,93 %.

5. Blootstelling aan het tegenpartijrisico

5.1. Samenstelling tegenpartijrisico

De totale blootstelling aan kredietrisico (total exposure) bestaat uit de boekwaarden van financiële activa (grootste deel van de activazijde – binnenbalans minus mogelijke passiefposten), de berekende exposure van afgeleide financiële instrumenten en specifieke buiten balansposten (waaronder financiële garanties en kredietverbintenissen) zoals beschreven in de wetgevingen van het eigen vermogen (Basel). De onderstaande tabel geeft de samenstelling van de blootstelling aan kredietrisico. In totaliteit werd er 33,76 miljard euro opgenomen als **binnenbalans exposure**.

Tabel 12: Samenstelling blootstelling kredietrisico per 31 december 2015

	Opgenomen als derivaten	Opgenomen in de binnenbalans	Andere elementen	Totaal balans (actiefzijde)
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij (centrale) banken	0	512.327.845	0	512.327.845
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	26.650.780	2.141.843	0	28.792.623
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0	8.004.524.288	0	8.004.524.288
Leningen en vorderingen	0	24.323.502.971	0	24.323.502.971
Tot einde looptijd aangehouden activa	0	404.466.119	0	404.466.119
Derivaten gebruikt ter afdekking	6.078.917	0	0	6.078.917
Cumulatieve waardeschommelingen van de afgedekte posities	0	304.086.209	0	304.086.209
Materiële activa	0	37.032.746	0	37.032.746
Goodwill en andere immateriële activa	0	0	50.011.324	50.011.324
Belastingvorderingen	0	4.917.451	0	4.917.451
Andere activa	0	171.584.777	14.721.355	186.306.132
Totaal activa	32.729.697	33.764.584.249	64.732.679	33.862.046.625
Add on op de nominale bedragen (derivaten)	134.801.273			
Totaal exposure derivaten	167.530.970			

Voor de **derivaten** was er een exposure van 167.530.970 euro. Er was een exposure van 32.729.697 euro positieve marktwaarde op de actiefzijde van de balans (swaps en caps). In de IFRS jaarrekening van de Vennootschap – die terug te vinden is op de Argenta website – zijn de nominale bedragen en andere toelichtingen over alle afgeleide instrumenten terug te vinden. Deze risicopositie waarde werd berekend conform de potentiële vervangingskost gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde. Tot nader order wordt er geen netting toegepast bij de berekening van de eigen vermogensvereiste van de afgeleide instrumenten. Het vermelde bedrag is dan ook volledig terug te vinden op de activazijde van de IFRS balans van de Vennootschap. In totaal is er een exposure van 167.530.970 euro (add on op de nominale bedragen van 134.801.273 euro en een positieve marktwaarde van 32.729.697 euro).

In de posten **buiten balans** worden onder andere gegeven garanties – borgtochten, kredietverbintenissen en onbenutte gedeelte van toegestane kredietlijnen opgenomen. De CRR maakt gebruik van omrekeningsfactoren (Credit Conversion Factors (CCF)) om de vermogensvereiste voor het kredietrisico vast te leggen. Deze omrekeningsfactor bedraagt 50 % of 100 % voor de garanties (afhankelijk van het type van garantie). Hierdoor wordt de risicopositie verminderd tegenover dezelfde risicopositie die op de balans staat. Kredietverbintenissen en onbenutte gedeelte van toegestane kredietlijnen zijn de nog niet gebruikte delen van kredieten. De omrekeningsfactor kan 0 %, 20 %, 50 %, 75 % of 100 % bedragen (onder andere afhankelijk van benaderingsmethode en producttype).

Tabel 13: Samenstelling buitenbalans posten per 31 december 2015

	IRB	STA 0 %	STA 20 %	STA 50 %	STA 100 %	Totaal
Risicoposities	265.099.351	617.484.650	301.180.834	4.600.738	883.526.627	2.071.892.200
Gewogen risicovolume	11.905.820	0	45.389.720	1.725.277	34.293.738	93.314.555
Eigenvermogensvereiste	952.466	0	3.631.178	138.022	2.743.499	7.465.164

De “unconditionally cancellable credit card commitments” (617.484.650 euro) zijn opgenomen in de totale exposure maar worden aan 0 % gewogen voor het kredietrisico.

5.2. Toelichting bij de Basel exposure categorieën

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van exposures volgens de classificatie naar tegenpartijen en naargelang het binnenbalans posten, buitenbalans posten of derivaten betreft.

Tabel 14: Uitsplitsing van risicoposities (voor CRM) volgens type per 31 december 2015

Gegevens per 31/12/2015	Balansposten	Buitenbalans	Derivaten	Totaal
Centrale overheden of centrale banken	3.613.886.086	0	0	3.613.886.086
Regionale en lokale overheden	741.750.782	58.801.056	0	800.551.838
Publiekrechtelijke entiteiten	94.240.535	0	0	94.240.535
Instellingen	128.230.207	5.612.937	0	133.843.145
Ondernemingen	80.047.868	11.963.541	6.876.501	98.887.911
Retailcliënteel	101.608.672	623.465.479	0	725.074.151
Gedekt door onroerend goed	395.374.232	1.106.949.837	0	1.502.324.068
Achterstallige risicoposities	418.985	0	0	418.985
Aandelen (participaties)	261.527	0	0	261.527
Overige posten	339.082.242	0	0	339.082.242
Effectiseringsposities (STA)	108.730.234	0	0	108.730.234
Totalen (STA)	5.603.631.370	1.806.792.850	6.876.501	7.417.300.721
Instellingen	1.638.081.131	0	126.917.846	1.764.998.977
Ondernemingen	1.545.123.421	0	33.736.621	1.578.860.043
Gedekte obligaties	189.523.982	0	0	189.523.982
Gedekt door onroerend goed	23.846.152.677	265.099.351	0	24.111.252.028
Effectiseringsposities (IRB)	942.071.667	0	0	942.071.667
Totalen (IRB)	28.160.952.878	265.099.351	160.654.468	28.586.706.697
Totale risicoposities	33.764.584.248	2.071.892.201	167.530.969	36.004.007.418

De belangrijkste geografische landen waar de Vennootschap actief is zijn België en Nederland (vandaar de grote risicopositie bij deze landen in onderstaande tabel). Naast de particuliere kredietverlening betreft het voor België in hoofdzaak de risicoposities op de Belgische overheid. De geografische indeling van de beleggingsportefeuille is in deze en de volgende overzichten gebaseerd op het land van de uitgever.

Tabel 15: Geografische indeling van alle risicoposities per 31 december 2015

Landcode	Land	Risicopositie	Aandeel	Kapitaalbeslag
AT	Oostenrijk	118.820.537	0,33 %	387.956
AU	Australië	123.496.904	0,34 %	2.153.317
BE	België	14.955.208.124	41,54 %	113.912.482
BG	Bulgarije	7.671.741	0,02 %	112
CA	Canada	193.785.283	0,54 %	5.124.539
CH	Zwitserland	3.079.890	0,01 %	12.935
CZ	Tsjechië (Republiek)	137.842.734	0,38 %	1.416.471
DE	Duitsland	191.863.185	0,53 %	6.976.958
DK	Denemarken	54.522.054	0,15 %	2.654.491
ES	Spanje	315.538.515	0,88 %	8.035.151
FI	Finland	42.042.827	0,12 %	775.544
FR	Frankrijk	469.231.774	1,30 %	13.088.428
GB	Verenigd Koninkrijk	450.234.368	1,25 %	19.946.838
IE	Ierland	358.330.257	1,00 %	889.879
IS	IJsland	52.647.686	0,15 %	0
IT	Italië	209.149.445	0,58 %	3.034.681
LT	Litouwen	70.513.562	0,20 %	0
LU	Luxemburg	133.588.575	0,37 %	3.966.328
LV	Letland	85.740.120	0,24 %	0
MX	Mexico	22.706.222	0,06 %	943.148
NL	Nederland	17.157.024.925	47,65 %	160.424.154
NO	Noorwegen	51.745.567	0,14 %	1.341.404
NZ	Nieuw-Zeeland	31.364.727	0,09 %	59.232
PL	Polen	153.612.136	0,43 %	402.758
RO	Roemenië	11.592.292	0,03 %	22
SE	Zweden	152.724.323	0,42 %	4.112.212
SI	Slovenië	94.206.169	0,26 %	4.295
SK	Slowakije	107.581.261	0,30 %	347.299
US	Verenigde Staten	241.729.645	0,67 %	10.764.981
Andere	Posities 3 miljoen	6.790.101	0,02 %	59.905
Totale risicoposities		36.004.384.949	100,00 %	360.835.521

Tabel 16: Geografische verdeling van de “door onroerende goed gedekte posities”

Landcode	31/12/2014	31/12/2015
BE	9.330.745.512	10.116.964.428
NL	14.195.482.569	15.467.832.645
overige	29.205.929	28.360.411
	23.555.434.010	25.613.157.485

Bovenstaande tabel is opgesteld op basis van de geografische locatie van de kredietnemer waardoor er een post "overige" bestaat voor de kredietnemers die hun domicilie hebben (gewijzigd) naar "buiten België en Nederland".

Tabel 17: Geografische verdeling van de exposures op centrale overheden en centrale banken, (financiële) instellingen en ondernemingen

Landcode	Instellingen	Ondernemingen	Centrale overheden en banken
AT	16.754.372	0	101.530.547
AU	114.849.148	0	0
BE	149.527.906	671.942.246	2.135.436.411
BG	0	0	7.569.247
CA	173.878.121	19.809.093	0
CZ	55.053.515	19.663.847	63.125.273
DE	59.237.880	80.024.959	0
DK	54.415.097	0	0
ES	7.233.273	55.404.790	156.668.403
FI	27.003.997	15.003.261	0
FR	203.282.703	159.634.593	0
GB	328.638.960	68.899.045	0
IE	0	12.059.003	308.746.057
IS	0	0	52.647.686
IT	19.916.395	20.758.864	136.150.679
LT	0	0	70.513.562
LU	30.219.122	49.165.524	0
LV	0	0	85.740.120
MX	0	15.340.816	7.365.407
NL	343.387.639	368.290.683	121.145.191
NO	29.814.141	21.931.426	0
PL	0	10.049.899	143.331.423
RO	0	0	11.591.926
SE	98.906.096	28.389.384	25.029.777
SI	6.090.793	0	88.115.376
SK	0	8.402.259	99.179.001
US	180.632.964	47.416.066	0
Totalen	1.898.842.122	1.672.185.756	3.613.886.086

In de IFRS jaarrekening die op de website van de Vennootschap staat zijn de resterende looptijden per IFRS categorie weergegeven. Onderstaand overzicht geeft een indicatie van de gewogen gemiddelde resterende looptijd van de belangrijkste Basel categorieën. Bij de instellingen betreft het de resterende looptijd van financiële instrumenten met een looptijd van minstens één dag. Zichtdeposito's bij andere financiële instellingen (waaronder de NBB) en cash collateral werden niet mee opgenomen in de berekening van de resterende looptijd bij deze instellingen.

Tabel 18: Toelichting resterende looptijd (gewogen gemiddelde) per 31 december 2015

Gegevens per 31/12/2015	Resterende looptijd in jaren
Centrale overheden of centrale banken	11,70
Regionale en lokale overheden	14,44
Publiekrechtelijke entiteiten	6,28
Instellingen	5,67
Ondernemingen	4,61
Retailcliënteel	2,37
Gedekt door onroerend goed	17,11
Achterstallige risicoposities	4,08
Gedekte obligaties	1,62
Effectiseringsposities - ABS	7,86
Effectiseringsposities - MBS	38,67

Bij de ABS en MBS classificatie betreft het de resterende eindlooptijd (deze is dus niet gebaseerd op de call datum noch op de average life).

5.3. Kredietrisicomatiging

Kredietrisicomatiging (Credit Risk Mitigation (CRM)) is een door een instelling gehanteerde techniek ter beperking van het kredietrisico dat verbonden is aan een of meer risicoposities die de instelling heeft.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de risicoposities voor en na de bewegingen ten gevolge van de niet-volstorte en volstorte kredietprotecties (zie kolom aangepaste risicopositie bij tabel 19).

De 'niet-volstorte kredietprotectie' is een techniek van kredietrisicomatiging waarbij het kredietrisico dat verbonden is aan de risicopositie van een instelling, wordt beperkt dankzij de garantie van een derde partij om een bepaald bedrag uit te keren bij wanbetaling van de leningnemer of bij andere specifieke gebeurtenissen.

De 'volstorte kredietprotectie' is een techniek van kredietrisicomatiging waarbij het kredietrisico dat verbonden is aan de risicopositie van een instelling, wordt beperkt dankzij het recht van de instelling. Bij wanbetaling van de tegenpartij of bij andere specifieke kredietgebeurtenissen (credit events) in verband met de wederpartij, kunnen bepaalde activa of posten dan worden geliquideerd, overgenomen, of kan daarvan het eigendom verworven of behouden worden, dan wel kan de risico positiewaarde verlaagd worden tot of vervangen worden door het verschil tussen de risicopositie zelf en een vordering op de instelling.

Tabel 19: Overzicht van de risicoposities per categorie per 31 december 2015

Gegevens per 31/12/2015	Risicopositie	Niet-volstorte kredietprotectie garanties	Volstorte kredietprotectie zekerheden	Totale instroom	Aangepaste risicopositie
Centrale overheden of centrale banken	3.613.886.086	0	0	893.690.560	4.507.576.645
Regionale en lokale overheden	800.551.838	300.000	0	75.393.945	875.645.783
Publiekrechtelijke entiteiten	94.240.535	24.000.000	0	0	70.240.535
Instellingen	133.843.145	124.916.116	0	0	8.927.029
Ondernemingen	98.887.911	61.142.600	0	10.048.656	47.793.966
Retailcliënteel	725.074.152	0	0	0	725.074.152
Gedekt door onroerend goed	1.502.324.068	768.774.444			733.549.624
Achterstallige risicoposities	418.985	0	0	0	418.985
Gedekte obligaties	0	0	0	0	0
Instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	0	0
Aandelen (participaties)	261.527	0	0	0	261.527
Overige posten	339.082.242	0	0	0	339.082.242
Effectiseringsposities	108.730.234	0	0	0	108.730.234
Totaal exposure (STA)	7.417.300.722	979.133.160	0	979.133.160	7.417.300.722
Instellingen	1.764.998.977	0	0	0	1.764.998.977
Ondernemingen	1.578.860.043	0	0	0	1.578.860.043
Gedekte obligaties	189.523.982	0	0	0	189.523.982
Gedekt door onroerend goed	24.111.252.028	0	0	0	24.111.252.028
Effectiseringsposities	942.071.667	0	0	0	942.071.667
Totaal exposure (IRB)	28.586.706.697	0	0	0	28.586.706.697
Totale risicoposities	36.004.007.419	979.133.160	0	979.133.160	36.004.007.419

De totaalbedragen bij de 'niet-volstorte kredietprotectie – garanties' en 'volstorte kredietprotectie – zekerheden' (of: de uitstroom) komen overeen met het totaal van de kolom instroom. Per 31/12/2015 werd er geen volstorte kredietprotectie in rekening gebracht. De niet-volstorte kredietprotectie bij de Vennootschap kan onderverdeeld worden in twee groepen. Het betreft een verschuiving naar aanleiding van overheidswaarborgen en waarborgen van financiële instellingen of andere bedrijven. Daarnaast is er ook nog de Nederlandse Hypotheek Garantie (NHG).

In onderstaand overzicht wordt een toelichting gegeven bij de 124.916.116 euro kredietprotectie bij de categorie 'Instellingen' en 61.142.600 euro kredietprotectie bij de ondernemingen.

Tabel 20: Overheidswaarborgen bij de categorie instellingen per einde jaar

Naam tegenpartij	Risicopositie 2014	Garantie-bedrag 2014	Risicopositie 2015	Garantie-bedrag 2015
Franse overheid	30.219.784	29.985.845	31.442.385	29.988.971
Ierse overheid	23.188.793	22.457.036	0	0
Nederlandse overheid	35.114.138	34.939.570	35.930.037	34.953.913
Spaanse overheid	10.294.954	10.000.434	6.113.840	5.983.414
Tsjechische overheid	54.305.593	53.987.009	54.644.181	53.989.817
Totaal niet-volstorte kredietprotectie - garanties		151.369.895		124.916.116

Tabel 21: Waarborgen bij de categorie ondernemingen per einde 2015

Naam tegenpartij	Aantal effecten	Risicopositie	Garantiebedrag
Belgische overheid	18	51.780.356	51.093.945
Andere Poolse onderneming	1	10.049.899	10.048.656
Totaal niet-volstorte kredietprotectie – garanties bij de categorie ondernemingen			61.142.600

Daarnaast is er nog de Nederlandse Hypotheek Garantie (NHG) die bij de meeste in Nederland toegestane hypothecaire leningen aanwezig is. De NHG wordt verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Het is de naam van de garantie die een ontlenaar kan krijgen als deze een lening afsluit voor het kopen of verbouwen van een woning. Hierbij staat het WEW garant voor de terugbetaling van het hypotheekbedrag aan de geldverstrekker.

Het WEW is op 10 november 1993 opgericht door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Achtergrond hiervan was de wens van het Rijk en de gemeenten in Nederland om het instrument gemeentegarantie met rijksdeelneming te verzelfstandigen. Per 1 januari 1995 was deze verzelfstandiging een feit met de introductie van de NHG.

Het WEW heeft als doel het bevorderen van het eigenwoningbezit en is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de NHG. Jaarlijks stelt zij regels op voor het verstrekken van NHG. Deze 'voorwaarden en normen' moeten worden goedgekeurd door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De uitvoering van de NHG vindt plaats bij de geldverstrekkers. Controle op dossiers vindt plaats op het moment dat een schadedeclaratie wordt ingediend. Het WEW ondersteunt de geldverstrekkers bij de uitvoering van de NHG en beheert het fondsvermogen in verband met het risico van de NHG.

Het WEW is een private instelling met overeenkomsten met het Rijk en de gemeenten. Dit betekent dat het WEW te allen tijde aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Als gevolg hiervan beschouwt De Nederlandsche Bank (hierna DNB) de NHG als een overheidsgarantie. Hieruit vloeit voort dat leningen met NHG voor de geldverstrekker doorgaans minder solvabiliteit vereisen. Dit voordeel voor geldverstrekkers wordt aan consumenten 'teruggegeven' door de lagere hypotheekrente op een hypotheek met NHG.

Of iemand voor NHG in aanmerking komt, hangt onder andere af van zijn inkomen, de koopsom van de woning en eventuele kosten voor kwaliteitsverbetering. De voorwaarden (o.a. hoofdverblijf, bouwkundig rapport, taxatierapport) om een NHG te kunnen bekomen worden uitgebreid toegelicht op de website www.nhg.nl.

Deze niet-volstorte (NHG-) garantie is terug te vinden bij de STA Basel-categorie 'gedekt door onroerend goed'. Er wordt rekening gehouden met de annuïtaire daling van deze NHG in alle berekeningen (deze daling is onder andere verwerkt in de LGD-parameter).

Hypothecaire inschrijving en hypothecaire volmacht

De belangrijkste garantie bij hypothecaire leningen is het pand waarvoor de leningen gegeven worden en waarop een hypothecaire inschrijving kan worden genomen. Bij de beoordeling van een krediet wordt steeds de pandwaarde mee in rekening genomen.

De waarde van een pand kan wijzigen en heeft dus een impact bij de beoordeling van het resterende kredietrisico. De evolutie van de pandwaarden wordt dan ook stelselmatig opgevolgd en er vinden periodieke herwaarderingen plaats van de pandwaarden.

De loan to value (LTV) parameter is een belangrijke indicator om vooreerst het initiële risico van nieuwe leningen (verhouding van de lening ten opzichte van de initieel ingeschatte pandwaarde) en later het resterende risico in te schatten.

Doordat in Nederland door de wetwijzigingen van 2013 de focus verlegd werd van bullet leningen naar leningen met maandelijkse kapitaalaflossingen is er een positieve evolutie van de verhouding lening/pandwaarde tijdens de looptijd van de leningen. Bij een bullet lening vindt de uiteindelijke volledige aflossing op eindvervaldag plaats. Tijdens de looptijd kan dit kapitaal weliswaar worden opgebouwd via levensverzekeringen of beleggingsrekeningen.

5.4. Wederpartijrisico

In de beleidslijn financieel risico worden onder het hoofdstuk 'Krediet- en concentratierisico' uitgangspunten en limieten opgesomd met betrekking tot de wederpartijen. Het betreft hier limieten (voor beleggingen) per activaklasse, maar ook ten aanzien van het concentratierisico per tegenpartij. In de beleidslijn kredietrisico worden onder het hoofdstuk 'Concentratierisico en concentratielimieten' de uitgangspunten en limieten opgesomd met betrekking tot de wederpartijen.

5.5. Zekerheden

Ontvangen zekerheden

Bij het toestaan van hypothecaire leningen worden altijd persoonlijke of zakelijke zekerheden gevraagd. Hoe lager de kredietwaardigheid van een kredietnemer, hoe meer waarborg die cliënt zal moeten geven. In het kader van het uitwinningbeleid komt het sporadisch voor dat bepaalde zekerheden verworven worden en op de balans terecht komen.

Voor deze zekerheden (in casu de panden waarop een hypothecaire inschrijving of volmacht gevestigd is) vinden individuele nieuwe schattingen plaats als de dossiers waaraan de zekerheden verbonden waren als gefaald (zie definitie van gefaald bij de bovenstaande beschrijving van de bijzondere waardeverminderingen) beschouwd worden. Alle zakelijke zekerheden worden periodiek via een statistische methode herschat.

Toegestane zekerheden

De Vennootschap heeft ook zakelijke zekerheden verstrekt op haar eigen activa in het kader van de uitoefening van haar activiteiten.

Voor de door de Vennootschap afgesloten of gekochte afgeleide producten bestaat er een uitgebreud collateral management. Met elke tegenpartij is er een Credit Support Annex (CSA) van de International Swaps and Derivatives Association (ISDA) afgesloten. Deze CSA's zijn voornamelijk afgesloten om het tegenpartijrisico te minimaliseren. Veranderingen in marktwaarde van de afgeleide producten leiden tot de uitwisseling van collateral (in de vorm van effecten of cash). Bij hoofdstuk 9 is meer informatie terug te vinden inzake de effectief toegestane zakelijke zekerheden.

5.6. Wrong-way risico

Het algemeen wrong-way risico is het risico dat ontstaat wanneer de kans op wanbetaling van de wederpartijen een positieve correlatie vertoont met algemene marktrisicofactoren. In de beleidslijnen 'Financieel risico' en 'Kredietrisico' wordt het algemeen beleid voor het kredietrisico en concentratierisico opgesomd.

Door middel van dit beleid wordt ernaar gestreefd deze risico's te beperken waardoor de impact van mogelijke positieve correlatie met de algemene marktrisicofactoren beperkt wordt door een algemene risicospreiding over bijvoorbeeld meerdere activaklassen en meerdere tegenpartijen.

5.7. Vereiste voor het CVA risico

Sinds de implementatie van de CRR dient er ook een eigen vermogensvereiste voor het CVA risico berekend te worden. Het belang van tegenpartijrisico in derivatentransacties is de laatste jaren enorm toegenomen. Het meten en beheersen van kredietrisico's is van oudsher een bekend domein voor financiële instellingen geweest, maar speelde tot voor 2007 vooral een rol bij kredietverlening.

Vergeleken met het kredietrisico van bijvoorbeeld een gewone obligatielening, hebben derivaten twee specifieke kenmerken op het gebied van tegenpartijrisico:

1. Het verwachte risico is onzeker qua omvang; toekomstige kasstromen zijn immers afhankelijk van toekomstige marktbevingen van onderliggende waarden (bv rente).
2. Een derivaat kan op enig moment een positieve waarde hebben en op een later moment een negatieve waarde. Het derivaat wijzigt daarmee van een actief naar een passief post.

Deze kenmerken maken het moeilijk om het potentiële risico te bepalen. De correctie op de fair value als gevolg van het toepassen van kredietrisico op de tegenpartij heet Credit Valuation Adjustment (CVA). Met CVA wordt de prijs van het tegenpartijrisico in een transactie gekwantificeerd.

Minder voor de hand liggend is het tegenovergestelde van de CVA, namelijk het kwantificeren van het eigen kredietrisico. Dit wordt Debit Valuation Adjustment (DVA) genoemd. De volgens de IFRS normen berekende DVA bedroeg 4.127.637 euro en werd van het nuttig eigen vermogen afgetrokken.

Voor prudentiële redenen wordt een aparte berekening gedaan om een exposure te berekenen voor het CVA risico waarop dan een eigen vermogensvereiste wordt toegepast. Per 31/12/2015 werd een exposure van 153.269.726 euro bekomen waarop dan een eigen vermogensvereiste van 12.261.578 euro werd berekend.

5.8. Add-on van 5 % voor de Belgische hypotheekleningen

De toezichthouder in België heeft op grond van macro prudentiële redenen beslist om een add-on van 5 % op te leggen aan alle Belgische financiële instellingen voor de Belgische hypotheekleningen. Er werd een RWA van 471.691.811 euro bekomen waarop dan een kapitaalvereiste van 37.735.345 euro berekend werd. Deze bijkomende kapitaalvereiste werd verwerkt in de IRB / STA-berekening per 31 december 2015.

6. Gebruik van de standaardbenadering

6.1. Niet-afgeleide producten

De Vennootschap gebruikt de standaardbenadering voor het bepalen van het kredietrisico voor de onderstaande categorieën.

Tabel 22: Risicoposities onder STA benadering per einde jaar

	Exposure 31/12/2014	Exposure 31/12/2015
Standardised approach (SA)	553.168.642	598.379.282
SA exposure classes excluding securitisation positions	553.168.642	576.633.235
Central governments or central banks	14.374.233	14.480.667
Regional governments or local authorities	39.785.769	61.117.102
Public sector entities	10.353.010	49.367.766
Institutions	34.503.781	3.568.536
Corporates	35.257.927	35.584.561
Retail	91.651.718	78.109.680
Secured by mortgages on immovable property	159.731.446	137.998.156
Exposures in default	8.024.801	542.612
Equity (participaties)	28.198	261.527
Other items	159.457.760	195.602.628
Securitisation positions SA	0	21.746.047

In het kader van de uitrol van het model voor de Nederlandse kredieten heeft de toezichthouder gevraagd om stelselmatig een vergelijking te maken tussen de berekening van de eigen vermogensvereiste volgens de standaardbenadering (STA) en "interne rating based (IRB) benadering.

De hoogste van beide berekeningen dient opgenomen te worden als vereiste. Per einde 2015 was de berekening volgens de STA methode hoger dan deze volgens de IRB methode zodat er een bijkomende RWA van 208.374.903 euro werd opgenomen bij de IRB classificatie "gedekt door onroerend goed".

6.2. Afgeleide producten

De Vennootschap gebruikt de 'methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde' voor de berekening van de eigen vermogensvereisten van haar afgeleide producten. De risicopositiewaarde is hierbij gelijk aan de som van de volgende elementen:

- de actuele vervangingskost op basis van de marktwaarde van de verrichtingen met een positieve waarde; en
- het potentieel toekomstig kredietrisico, i.e. het product verkregen door vermenigvuldiging van de notionele hoofdsom (of onderliggende waarde) met een respectievelijk percentage.

Het percentage wordt als volgt bepaald op basis van de resterende looptijd:

- Eén jaar of korter 0 %
- Eén tot vijf jaar 0,5 %
- Langer dan vijf jaar 1,5 %

7. Gebruik van de (F)IRB methode

De Vennootschap past de (F)IRB-methode toe voor de 'risicoposities op instellingen (institutions) en gedekte obligaties, ondernemingen (corporates), retail en securitisation posities.

Tabel 23: Risicoposities onder IRB benadering per einde jaar

	Exposure 31/12/2014	Exposure 31/12/2015
Internal ratings based Approach (IRB)	4.221.103.374	4.120.439.632
IRB approaches when neither own estimates of LGD nor Conversion Factors are used	1.551.238.650	1.566.618.138
Institutions	1.093.000.075	812.297.988
Corporates - Other	458.238.575	754.320.150
IRB approaches when own estimates of LGD and/or Conversion Factors are used	2.477.426.112	2.420.932.973
Retail - Secured by real estate non-SME	2.477.426.112	2.420.932.973
Securitisation positions IRB	192.438.612	132.888.520

7.1. Kredietrisico – (F)IRB-goedkeuring

Vanaf rapporteringtoestand 30 september 2009 wordt de IRB-methode gebruikt voor de hypotheekportefeuilles. De Vennootschap past hierbij een 10 % LGD floor toe voor haar hypothecaire leningen inclusief de Nederlandse NHG hypothecaire leningen. Vanaf 2012 mag de (F)IRB-benadering ook gebruikt worden voor de portefeuilles ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties. De in de Basel overgangsbepalingen vastgelegde floor van 80 % (op de berekeningen volgens de Basel I principes) is tot nader order nog van toepassing.

Het laatste IRB model voor de portefeuille hypothecaire leningen Nederland werd aanvaard met de vereiste dat er stelselmatig een vergelijking dient gemaakt te worden tussen de berekeningen volgens de standaardmethode en de IRB methode. Zijn de uitkomsten van de berekeningen van de standaardmethode hoger dan deze van de IRB methode dan vormen deze eerste de basis voor de rapportering en gelden ze als uiteindelijke vereiste.

De implementatie van de zogenaamde Basel vereisten is een voortdurend verder evoluerend proces binnen de Vennootschap. Gedurende de voorbije jaren werd er dan ook steeds verder gewerkt om aan alle regulatorie en interne vereisten te voldoen.

Binnen het governancekader en de verdere FIRB-uitrol werden volgende stappen gezet. Aan overheden (in hoofdzaak lokale en regionale besturen) werd in het afgelopen jaar verder interne ratings toegewezen die relevant zijn binnen het acceptatiekader en tevens gehanteerd worden voor monitoring- en beheersdoeleinden en in het kader van Pijler 2 kapitaalberekeningen. Voor regulatorie kapitaalberekeningen blijft de Vennootschap de gestandaardiseerde benadering toepassen op overheden. Voor bancaire en corporate tegenpartijen is dit de FIRB-benadering.

7.2. Interne ratingsystemen

7.2.1. Structuur van de interne ratingsystemen

De risicoposities op retailcliënteel (hypotheecaire leningen), effectiseringsposities (ABS en MBS) en risicoposities op ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties worden bij de Vennootschap verwerkt volgens de (F) IRB-methode.

Om de toelating te krijgen om deze (F)IRB-methode te mogen toepassen, werden er interne rating systemen ontwikkeld om het kredietrisico van de hypotheekportefeuilles in te schatten. In deze systemen worden modellen ontwikkeld om de Basel parameters PD en LGD te beoordelen en te evalueren.

Het PD-model kent aan elk kredietdossier een score toe. Deze scoring gebeurt op basis van variabelen met eraan verbonden modaliteiten, die zowel productkenmerken als kenmerken verbonden aan de ontleners betreffen. Op basis van deze scores worden risicoklassen gevormd. Aan iedere risicoklasse wordt een langetermijn-PD gekoppeld, zijnde het historisch gemiddelde falingspercentage eventueel gecorrigeerd omwille van conservativiteit of *forwardlooking*.

De link tussen de rating en de PD wordt bepaald gedurende het kalibratieproces (als onderdeel van de modelontwikkeling) en wordt herzien en aangepast tijdens de jaarlijkse review.

Om de grootte van het verlies in te schatten, werden LGD-modellen ontwikkeld. Ook deze LGD-pooling gebeurt op basis van een aantal variabelen. Aan iedere LGD-pool wordt een gemiddeld LGD-percentages toegekend. Op die manier wordt ieder uitstaand krediet in portefeuille ondergebracht in een bepaalde LGD-pool en wordt aan dat krediet het gemiddelde LGD-percentages van die pool toegewezen. Bij deze inschatting wordt onder meer rekening gehouden met de pandwaarden en de NHG (als kredietrisicomatigingselementen). De historische gemiddelden worden gecorrigeerd om rekening te houden met een downturn.

De EAD is het bedrag dat de cliënt verschuldigd is aan de Vennootschap op het moment van default. Het bestaat onder meer uit de volgende componenten: het uitstaand kapitaal op het ogenblik van default, de achterstallige kapitaalaflossingen en interesten (vanaf datum achterstal tot datum van default), de verwijlinteresten en de vergoeding voor wederbelegging.

Voor de onbenutte kredietlijnen en de offertes in de pijplijn werden geen modellen opgebouwd om een CCF te berekenen vermits er beslist werd om tot nader order een CCF-factor van 100 % te gebruiken. CCF-modellen schatten het gedeelte van de buitenbalansverplichtingen in, dat opgenomen zou worden op het moment dat een cliënt in default zou gaan.

Voor de MBS-portefeuille wordt de (F)IRB weliswaar toegepast via een External Ratings Based Approach met opvolging van een aantal Key Performance Indicatoren (KPI's).

Voor de risicoposities op ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties werd een intern ratingsysteem geïmplementeerd om de Basel-parameter PD te beoordelen en te evalueren. Het ratingmodel kent aan elke tegenpartij een score of rating toe op basis van kwalitatieve en kwantitatieve variabelen. De link tussen de rating en de PD wordt opnieuw tijdens een kalibreringsproces bepaald, en jaarlijks herzien, op basis van historische obligaties. Voor LGD worden de regulatoire verliespercentages gebruikt als IRB-input.

7.2.2. Integratie van de Basel parameters

De inbedding van de (F)IRB-benadering omtrent het Basel kredietrisico werd verwezenlijkt door de verwerking ervan in de respectievelijke beleidslijnen, in het kredietacceptatieproces, in de besluitvorming, in het risicobeheer, in het investeringsbeleid en de interne toewijzing van kapitaal. De gebruikte kredietrisicomodellen spelen hierin een essentiële rol.

De implementatie en inbedding in de operationele kredietafdelingen van de opties omtrent het Basel kredietrisico in ruime zin wordt opgevolgd op basis van de *use test*. Dit aspect omvat onder meer de implementatie van de modellen in de operationele business- en risicobeheeromgeving (kredietapplicatie en de Basel II-scorings-, meet- en berekeningssoftware).

De directie Kredietrisicobeleid verzorgt het monitoringproces rond de performance van de modellen voor de hypotheekportefeuilles. Zij verzamelt de noodzakelijke informatie nodig voor de uitvoering van de monitoringactiviteit en rapporteert hier intern over. De taken van deze directie Kredietrisicobeleid en van alle andere bij het kredietproces betrokken partijen zijn beschreven in een beleidslijn 'kredietrisicobeleid retail kredieten'.

De operationele kredietafdelingen zijn belast met het toekennen en beheren van kredieten volgens de voor ieder product en / of jurisdictie geldende autorisatie- en acceptatiekaders en toekenning- en beheersprocedures. Zij werken in dit verband ook volledig Basel compliant: zij maken in hun processen en procedures actief gebruik van de PD-, LGD- en EAD-modellen en voorzien de nodige tijd en aandacht aan de effectieve inbedding van alle relevante Basel II-normen en -regels.

Dit houdt ook de nodige inspanningen in om zowel de feedback van de directie Kredietrisicobeleid in overweging te nemen als zelf feedback te geven omtrent het gebruik van de modellen in de dagdagelijkse kredietprocessen.

Er wordt door de directie Kredietrisicobeleid periodiek een analyse gemaakt van de frequentie, de redenen en soorten van verschillen (outliers) tussen de modeluitkomsten en de standpunten van de autorisatoren. Op basis van deze analyse wordt er nagegaan of er al dan niet behoefte is aan het invoegen van nieuwe risicofactoren in de modellen.

De directie Financieel Management, afdeling CRA (Credit Risk Analyse) verzorgt een analoog monitoringproces voor de performance van de modellen voor de risicoposities op ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties.

Dit proces, samen met de onderliggende taken en verantwoordelijkheden, werden ook in een omvattende beleidslijn 'herziening van interne kredietrisicomodellen' vastgelegd. Deze beleidslijn heeft tot doel na te gaan of de interne kredietrisicomodellen geschikt zijn om het kredietrisico waarop ze betrekking hebben correct weer te geven, via:

- de analyse van het model en de omgeving waarin het model opereert;
- de dekkingsgraad;
- de performantie van het model via het toetsen van modeluitkomsten aan limieten en knipperlichten; en
- de analyse van de correcte implementatie en toepassing van het model (usage) en de rol die het model speelt in het besluitvormingsproces en bij risicobeheer (use test).

7.2.3. Organisatie van het (F)IRB proces

De afdeling Kredietrisicocontrole (die onderdeel is van de directies Operaties kredieten (NL & BE) is, naast de operationele aspecten inzake beheer van gefaalde kredieten, verantwoordelijk voor de eerste lijn controle. De directie Kredietrisicobeleid staat in voor de modelontwikkeling van de retail kredieten.

Voor de modellen voor de risicoposities op ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties wordt deze functie inzake modelontwikkeling uitgevoerd door de afdeling CRA binnen de directie Financieel Management.

Binnen het governancekader voor het beheer van de kredietrisicomodellen en binnen de daartoe opgezette projectwerking, participeert de directie Risk bij de (door)ontwikkeling van de interne modellen.

Daarnaast voert de directie Risk & Validatie een tweedelijnscontrole uit. Dit behelst voor de afdeling Risk een kritische evaluatie van en het uitvoeren van (onafhankelijke) risicochecks op de aangemaakte rapporteringen.

7.2.4. Controlemechanismen bij het (F)IRB-modelproces

Het validatieproces van de modellen werd opgenomen door de interne validator (validatiecel) binnen de directie Risk & Validatie die hiërarchisch rapporteert aan de CRO. De validator (validatiecel) is hierbij onafhankelijk van zowel de business als van de ontwerpers/modellers. De taak van validator wordt duidelijk omlind en concreet omschreven in een governancekader voor modelmanagement (MMGF).

De conceptuele validatie heeft als doel vast te stellen of het modelontwerp past in de visie van Argenta's risicopolitiek (beoordeling van het risico, *risk mitigants*, controles), of het model methodologisch correct en consistent is met het beleid van Argenta en ten slotte of het ontwerp voldoet aan de regelgeving.

Na de modelgoedkeuring worden de modellen geïmplementeerd in de systemen. De implementatievalidatie heeft als doel na te gaan of het geïmplementeerde model hetzelfde is als hetgeen men ontwikkeld en goedgekeurd heeft. De implementatievalidatie heeft zowel betrekking op de implementatie binnen de organisatorische als de technische implementatie in de eigen IT-omgeving met bijzondere aandacht voor de *use test*-aspecten.

Eenmaal het model in gebruik is, is het van belang te weten of het model bevredigend blijft werken. De monitoring van de prestaties van het risicomodel omvat onder meer een vergelijking van de modelvoorspellingen met de realisaties. De Vennootschap beoordeelt aan de hand van interne standaarden of de verschillen tussen de modelvoorspellingen en de realisaties toelaatbaar zijn.

Door Kredietrisicobeleid en Financieel Management wordt er een analyse gemaakt van de frequentie, de redenen en soorten van beroep tegen modeluitkomsten en de afhandeling daarvan. Zij stellen ook het (in regel) jaarlijkse evaluatierapport op omtrent de modellen. Het evaluatierapport stelt activiteiten voor de modelperformantie te optimaliseren via gerichte acties, zoals het toevoegen van bijkomende variabelen. Op deze manier vinden er aanpassingen of herkalibreringen plaats van de modellen.

Interne audit

Interne audit heeft in de loop van de voorbije jaren op continue basis audits uitgevoerd met betrekking tot het Basel pijler 1 kredietrisico. De directie interne audit heeft immers de taak om vast te stellen of een bank die zich wil kwalificeren voor de geavanceerde benadering voor kredietrisico van Basel, voldoet aan alle minimumvereisten. De directie 'Interne audit' doet hierbij een beroep op onafhankelijke interne en externe experts en op de resultaten van de validator, nadat de validatiewerkzaamheden geauditeerd zijn.

Stresstesten

Naast het uitvoeren van en rapporteren over de backtesting van de interne meetsystemen ter bepaling van de PD, LGD en EAD worden er door Kredietrisicobeleid en Financieel Management in samenwerking met Risk stresstesten uitgevoerd. Stresstesting is het meten van de effecten van ernstige, maar geloofwaardige economische condities op de eigen portefeuille. De resultaten van de stresstesten geven een inzicht in het effect van mogelijke ongunstige economische ontwikkelingen op het risicoprofiel van de Vennootschap.

De stresstesten worden uitgevoerd op het kredietrisico in de portefeuilles met de volgende intenties:

- a. de effecten te bepalen op de kapitaal toereikendheid, de eigen rating en de hoogte van mogelijke verliezen;
- b. vast te stellen in welke mate een buffer moet gevormd worden om stress-scenario's op te vangen;
- c. inzicht te krijgen in de relatie tussen macro-economische variabelen en de parameters die bepalend zijn voor het kredietrisico; en
- d. te voldoen aan de eisen die gesteld worden vanuit de toezichthouder.

De stresstesten voor de hypotheekportefeuilles worden uitgevoerd om de gevolgen van schokken op de hypotheekmarkt te kunnen bepalen. In dit kader is de Vennootschap gevoelig voor een daling van de huizenprijzen, stijgende werkloosheid, een daling van de koopkracht en een stijgende rente.

7.3. Opgebouwde modellen

7.3.1. Interne kredietrisicomodellen voor exposure op retailcliënteel

De Vennootschap heeft drie globale modellen opgebouwd voor de hypothecaire leningen (residential mortgages). Een model werd opgebouwd voor de portefeuille hypothecaire leningen geïnitieerd door het eigen kantorennet van de Vennootschap. Dit model heeft een PD-model met tien modelvariabelen en een LGD-model dat gebaseerd is op historische gemiddelden.

Een tweede model werd opgezet voor de zogenaamde CBHK-portefeuille, zijnde de portefeuille die in het verleden werd opgebouwd via het CBHK-makelaarskanaal. Het PD-model werd hier opgebouwd met zes variabelen en het LGD-model is gebaseerd op historische gemiddelden.

Ten slotte werd een derde model ontwikkeld voor de in Nederland toegestane hypothecaire leningen bestaande uit een PD-model dat werd opgebouwd op twee variabelen, waarvan één variabele gebaseerd is op twaalf gegevens die beschikbaar zijn bij aanvang van het krediet, en een LGD-model. Voor het beheer en de administratie van de hypotheekportefeuille in Nederland doet de Vennootschap beroep op externe service providers.

Een belangrijk onderscheidend element bij de LGD-berekening van de portefeuille Nederlandse hypothecaire leningen is de reeds vermelde NHG. NHG is de naam van de garantie die iemand in Nederland kan krijgen als hij / zij een lening afsluit voor het kopen of verbouwen van een woning. De NHG houdt in dat bij het afsluiten van een hypothecaire lening de WEW borg staat voor de lening. De ontleners betaalt hiervoor een eenmalige premie.

Voor de Nederlandse portefeuille werden er in 2013 nieuwe interne modellen ontwikkeld. Het nieuwe PD-model heeft 8 variabelen en het LGD-model is gebaseerd op historische gemiddelden. In 2013 werd een parallelle run gedaan, zodat in 2014 kon worden overgeschakeld naar dit model. Zoals vermeld heeft de toezichthouder wel als voorwaarde gesteld dat er stelselmatig een vergelijking tussen de berekeningen volgens de STA en IRB methode dient te gebeuren.

Pooling – toewijzingen aan risicoklassen

De individuele risicoposities worden toegewezen aan een risico-PD-klasse (10 PD-klassen bij de Aspa-kredieten, 8 PD-klassen bij de CBHK-kredieten en 10 PD-klassen bij de Nederlandse deelportefeuille). Gefaalde leningen worden in de defaultklasse ingedeeld. Iedere klasse of pool bevat voor de desbetreffende portefeuille kredieten met een gelijkaardig risicoprofiel. De beste risico's zitten in klasse 1, de slechtste in laagste klasse (de defaultklasse). Voor de bepaling van het aantal risicoklassen wordt er gezocht naar een indeling in een maximaal aantal risicoklassen die significant verschillend zijn van elkaar.

7.3.2. Interne kredietrisicomodellen voor exposure binnen de beleggingsportefeuille

In het kader van een gepast en gedegen risicobeheer werden alle bancaire en corporate tegenpartijen in een tijdsspanne van één jaar via een eerstelijnsanalyse geanalyseerd. Dit past ook binnen het governance verhaal gekoppeld aan Argenta's FIRB-statuut.

Deze analyse maken alle het voorwerp uit van een systematische risicocheck, als onderdeel van een jaarlijks terugkerend proces. Iedere bank en corporate krijgt voor opname in de portefeuille een interne rating toegewezen, conform het binnen Argenta bekrachtigde en geïmplementeerde FIRB-kader en minstens jaarlijks worden deze aan een herziening onderworpen. Op die manier zijn intussen ongeveer 200 tegenpartijen van een interne rating voorzien. De resultaten van deze ratingonderzoeken komen aan bod op het maandelijks georganiseerde Ratingoverleg.

De onderliggende ratingmodellen voor de low default-portefeuille werden door S&P ontwikkeld en brengen voor elke debiteur een twintigtal variabelen in rekening.

Interne ratings zijn steeds gebaseerd op twee pijlers, naast het gebruik van de statistische onderbouwde *expert-judgement* modellen worden per debiteur fundamentele risicoanalyses uitgevoerd welke aan onafhankelijke tweedelijnscontroles worden onderworpen. De kalibrering van de aan de interne ratings gekoppelde PD-waarden gebeurt op basis van historische data.

7.4. Overzicht risicoposities (F)IRB-methode

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de exposure, gemiddelde PD, gemiddelde LGD, RWA en gemiddeld risicogewicht per 31 december 2015.

Tabel 24: Overzicht van de exposures volgens (F)IRB-methode per 31 december 2015

Gegevens per 31/12/2015	Exposures	Gem PD %	Gem LGD %	RWA	Gem RW %
Totaal exposures	27.644.635.030			3.779.176.210	
IRBA					
Balansposten	23.876.723.033	1,40 %	12,00 %	2.200.652.251	9,22 %
Buitenbalans	265.099.351	0,26 %	11,00 %	11.905.820	4,49 %
Provisies	-30.570.356				
IRBF					
Balansposten	3.372.728.534	0,16 %	44,00 %	1.426.140.429	42,28 %
Derivaten	160.654.468	0,10 %	45,00 %	140.477.710	87,44 %

In bovenstaande tabel staan de effectieve LGD-percentages. Bij de RWA-berekening van de hypothecaire leningen werd rekening gehouden met de gevraagde LGD floor van 10 % in plaats van de effectieve LGD. Bij de buiten balansposten (die bestaan uit onbenutte kredietlijnen en bindende offertes – de zogenaamde pijplijn) wordt er standaard een CCF van 100 % gebruikt. De PD % zijn inclusief de defaults.

De volgende tabel geeft de berekende *expected loss* (hierna EL) per hypothecaire deelportefeuille weer, rekening houdend met de effectieve LGD en de toegepaste LGD-floor van 10 %.

Tabel 25: Overzicht EL per hypothecaire deelportefeuille per 31 december 2015

Gegevens per 31/12/2015	ASPA	CBHK	Nederland	Totaal
Totaal opgenomen provisies	6.371.242	5.292.374	18.906.739	30.570.356
EL _{eff} lgd	8.726.522	6.432.801	25.570.273	40.729.595
> non-defaults	2.355.279	1.140.427	13.539.233	17.034.940
> defaults	6.371.242	5.292.374	12.031.040	23.694.656
EL _{lgd} floor	9.977.430	6.740.834	25.782.088	42.500.351
> non-defaults	3.606.187	1.448.459	13.751.049	18.805.696
> defaults	6.371.242	5.292.374	12.031.040	23.694.656

Per 31 december 2015 was het totaal aan EL (met de effectieve LGD) voor zowel de defaults als non-defaults 40.729.595 euro. Rekening houdend met de LGD-floor van 10 % was er een EL van 42.500.351 euro.

Voor de individuele kredieten opgenomen in de laagste PD-klasse (de defaultklasse) waren er individuele provisies voorzien van 30.570.356 euro. Sinds 2008 werd er ook een collectieve IBNR-voorziening aangelegd voor de hypothecaire portefeuilles waarvoor er IRB-modellen werden opgebouwd. Deze aangelegde IBNR-voorziening bedroeg 6.875.700 euro per 31 december 2015.

In onderstaande tabel wordt de groepering per pool grade van de IRB benadering opgenomen voor de exposures ondernemingen, instellingen, gedekte obligaties en gedekt door onroerend goed.

Tabel 26: Risicopositities onder IRB benadering

Pool/Grade	PD %	Ondernemingen	Instellingen / gedekte obligaties	Gedekt door onroerend goed
5	0,03 %	0	24.508.694	0
6	0,03 %	0	1.713.838	0
7	0,03 %	50.388.243	20.895.492	0
8	0,04 %	130.993.548	458.239.284	0
9	0,04 %	0	0	2.718.373.154
10	0,05 %	384.036.346	154.443.037	0
12	0,09 %	0	0	2.371.768.084
13	0,10 %	158.212.607	592.346.678	0
15	0,14 %	173.892.785	326.939.336	0
17	0,14 %	162.142.256	231.123.045	0
19	0,16 %	0	0	1.583.808.710
20	0,17 %	0	0	3.260.234.047
21	0,22 %	188.427.956	123.363.666	0
23	0,30 %	0	0	3.623.397.410
24	0,31 %	0	0	977.353.434
25	0,37 %	0	0	54.278.991
26	0,49 %	0	0	5.301.355.879
27	0,51 %	241.212.341	0	0
29	0,51 %	32.105.848	10.642.168	0
31	0,55 %	0	0	538.394.747
33	0,73 %	0	0	1.998.941.253
34	0,80 %	0	0	114.984.840
35	0,81 %	32.155.530	0	0
37	0,88 %	0	0	317.104.524
39	1,40 %	0	0	125.238.975
40	1,50 %	25.292.583	10.307.721	0
42	1,50 %	0	0	149.178.189
45	2,80 %	0	0	135.589.218
46	3,80 %	0	0	213.100.978
47	4,20 %	0	0	26.598.665
49	6,00 %	0	0	78.153.147
52	7,10 %	0	0	80.012.378
54	7,90 %	0	0	23.066.943
57	13,00 %	0	0	81.764.018
59	17,00 %	0	0	14.282.752
60	17,00 %	0	0	63.321.992
63	25,00 %	0	0	80.898.355
65	31,00 %	0	0	6.258.865
66	32,00 %	0	0	9.712.981
70	58,00 %	0	0	5.558.242
99	100,00 %	0	0	158.521.259
		1.578.860.043	1.954.522.959	24.111.252.028

8. Kredietrisico aanpassingen

8.1. Definitie van de begrippen achterstallig en 'in default'

Een krediet wordt in de eigen vermogensrapportering als 'achterstallig' beschouwd als zij meer dan één maand en meer dan 25 euro achterstand heeft.

Een krediet wordt in de eigen vermogensrapportering en boekhouding als 'in default' aangemerkt wanneer

- ofwel de betaalachterstand groter is dan de som van drie mensualiteiten of, bij een andere terugbetalingsfrequentie, vanaf er betalingsachterstand is van meer dan 3 maanden, zowel in kapitaal als in interest. Dit geldt ook voor een nog openstaande vordering op eindvervaldag groter dan 25 euro.
- ofwel op basis van indicatoren blijkt dat de vordering mogelijk geheel of gedeeltelijk oninbaar is (unlikely to pay).

Voor de kredieten die als 'in default' worden beschouwd, wordt vervolgens nagegaan of er – hierbij onder andere rekening houdend met de bekomen zekerheden – bijzondere waardeverminderingen moeten worden aangelegd.

8.2. Benaderingen en methoden bij bepalen van waardeverminderingen

Aanleggen individuele waardeverminderingen

Op individuele basis kunnen bijzondere waardeverminderingen voor kredietverliezen worden aangelegd, wanneer een krediet als gefaald beschouwd wordt, wat betekent dat er objectieve aanwijzingen zijn dat de Vennootschap niet alle verschuldigde bedragen in overeenstemming met de contractuele voorwaarden zal kunnen innen. Het bedrag van de bijzondere waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Voor de kredieten die als gefaald worden beschouwd, wordt nagegaan of er (hierbij onder andere rekening houdend met de bekomen zekerheden) bijzondere waardeverminderingen moeten worden aangelegd.

Aanleggen collectieve waardeverminderingen

Naast de op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen worden er ook collectieve – op portefeuillebasis gebaseerde – waardeverminderingen aangelegd. Deze collectieve waardeverminderingen worden enkel aangelegd voor de portefeuille 'leningen en vorderingen'.

Voor de retail hypotheekportefeuille bestaat deze in de vorm van een IBNR-voorziening (incurred but not reported). Een 'bestaande maar niet gerapporteerde' waardevermindering op leningen wordt verantwoord voor de vorderingen die niet aangemerkt werden als gefaald en dus niet onderworpen werden aan een individuele waardevermindering toets (performing loans).

Voor alle retail kredietportefeuilles waarvoor in Basel II-kredietrisicomodellen zijn uitgewerkt worden collectieve IBNR-waardeverminderingen berekend en aangelegd.

Deze collectieve beoordeling van bijzondere waardeverminderingen bevat de toepassing van een *loss confirmation period*. Deze staat voor een tijdsinterval (in maanden uitgedrukt) tussen het moment dat de gebeurtenis die de oorzaak is van de bijzondere waardevermindering zich voorgedaan heeft (i.e. een *loss event*) en het moment dat deze geïdentificeerd wordt in de kredietrisicosystemen van de entiteit.

De toepassing van de *loss confirmation period* zorgt er zo voor dat bijzondere waardeverminderingen die zich al wel hebben voorgedaan maar nog niet als dusdanig zijn geïdentificeerd, ook worden meegenomen in de aangelegde waardeverminderingen.

Op basis van de PD (*probability of default*) worden de portefeuilles opgedeeld in risicoklassen en voor elke risicoklasse wordt nagegaan wat de kans is dat een krediet in deze klasse binnen een bepaalde periode in gebreke komt.

De *loss confirmation period* wordt permanent geëvalueerd en deze werd in 2013 aangepast van 3 naar 6 maanden. In 2014 werd deze *loss confirmation periode* verder verlengd van 6 naar 12 maanden op basis van een interne validatie van deze periode en na een verdere benchmark met de marktpraktijken.

Er wordt vanaf 2013 ook rekening gehouden met actuele verliezen in plaats van gemiddelde historische verliezen bij de berekening van de waardevermindering (point in time PD in plaats van een gemiddelde PD). Hierdoor wordt de economische situatie direct weerspiegeld in de aangelegde collectieve waardeverminderingen.

Naast de IBNR-voorziening wordt er ten slotte ook een waardevermindering voor collectief beoordeelde financiële activa aangelegd. Deze op portefeuillebasis aangelegde waardevermindering wordt enkel opgebouwd voor een MBS-portefeuille die onder de leningen en vorderingen geïdentificeerd zijn.

8.3. Toelichtingen bij de dubieuze risicoposities

Er zijn enkel achterstallige posities (meer dan 1 maand en meer dan 25 euro) bij de risicoposities – categorieën 'retailcliënteel' en 'gedekt door onroerend goed'.

Onderstaande posities worden in de eigen vermogensberekening gecatalogeerd onder de kredieten in default. Deze kredieten situeren zich geografisch bijna volledig op de kernlanden België en Nederland.

Tabel 27: Geografische indeling van de achterstallige risicoposities

Land	Achterstallige risicopositie 2014	Achterstallige risicopositie 2015
BE	127.571.111	110.298.381
NL	92.261.285	70.937.864
Andere	1.776.564	1.398.654
Totale achterstallige risicoposities	221.608.960	182.634.900

Het betreft hier het totaal van de risicoposities die dus zowel volgens de standaardmethode als volgens de IRB methode verwerkt worden.

De op individuele basis bepaalde waardeverminderingen bedragen 40.958.579 EUR per 31 december 2014 en 29.161.957 euro per 31 december 2015. Onderstaand overzicht geeft de evolutie en uitsplitsing naar activaklasse weer van de vermelde waardeverminderingen.

Tabel 28: Evolutie van de op individuele basis bepaalde waardeverminderingen kredieten

	Beginsaldo 31/12/2014	Aangroei via resultaat	Vrijgave via resultaat	Eindsaldo 31/12/2015
Consumentenkrediet	3.468.991	717.161	-1.572.927	2.613.225
Hypothecaire leningen	33.446.959	20.999.048	-29.515.269	24.930.738
Leningen op termijn	1.068.149	89.081	-817.269	339.961
Zichtdeposito's / voorschotten	2.869.065	-1.462.432	-129.500	1.277.133
Overige kredietvorderingen	105.415	0	-104.515	900
Totaal leningen en vorderingen	40.958.579	20.342.858	-32.139.480	29.161.957

Onderstaande tabel geeft de IBNR-voorziening weer zoals die intern per specifieke hypotheekportefeuille werd berekend bij de Vennootschap op basis van de *Exposure At Default* (hierna EAD).

Tabel 29: Overzicht berekende IBNR-voorziening per einde jaar

Portefeuille	31/12/2014		31/12/2015	
	EAD	IBNR	EAD	IBNR
Aspa België	8.091.991.693	567.756	8.714.321.534	1.258.535
Nederland	12.487.023.626	4.985.238	13.380.730.800	4.875.207
Green Apple	1.220.982.339	450.144	1.113.369.721	346.487
CBHK	486.988.812	616.047	367.349.714	395.471
Totaal		6.619.185		6.875.700

Per 31 december 2015 was geen collectieve waardevermindering meer terwijl deze per einde 2014 259.458 euro bedroeg. Deze op portefeuillebasis aangelegde waardevermindering is aangelegd voor een beperkte RMBS portefeuille die onder de leningen en vorderingen geïnclassificeerd zijn.

Tenslotte werd in 2015 een voorziening aangelegd van 860.000 euro die een 'best estimate' raming is van de bijkomende waardeverminderingen die op leningen en vorderingen geboekt moeten worden naar aanleiding van:

- verdere verfijningen aan de interne processen voor het bepalen van de waardeverminderingen om een volledige overeenstemming met de EBA-reglementering hieromtrent te verzekeren en
- een verhoging van de toegepaste haircut op de bekomen waarborgwaarden bij de Nederlandse kredieten in portefeuille voor het bepalen van waardeverminderingen.

Per saldo is er naast de IBNR provisie van 6.875.700 euro een collectieve voorziening van 860.000 euro.

In onderstaande tabel zijn de wijzigingen van de op individuele basis bepaalde waardeaanpassingen van de kredieten en de globale impact naar de resultatenrekening (zie kolom totale impact) terug te vinden voor het boekjaar 2015. Deze impact bedroeg -1.542.951 euro in 2015.

Tabel 30: Impact waardeaanpassingen op de resultatenrekening (kredieten)

	Beginsaldo 31/12/2014	Aangroei via P&L	Vrijgave via P&L	Eindsaldo 31/12/2015	Recupe- raties via P&L	Recht- streekse afboe- kingen	Collectieve voor- ziening	Totale impact op P&L
Consumentenkrediet	3.468.991	717.161	-1.572.927	2.613.225	-188.035	683.540	0	-360.261
Hypothecaire leningen	33.446.959	20.999.048	-29.515.269	24.930.738	-207.716	10.155.498	-1.383.484	48.077
Leningen op termijn	1.068.149	89.081	-817.269	339.961	-3.571	99953	0	-631.806
Zichtdeposito's / voorschotten	2.869.065	-1.462.432	-129.500	1.277.133	-510.371	1.707.898	0	-394.405
Overige kredietvorderingen	105.415	0	-104.515	900	-10.101	169.518	-259.458	-204.556
Totaal leningen en vorderingen	40.958.579	20.342.858	-32.139.480	29.161.957	-919.794	12.816.407	-1.642.942	-1.542.951

Bij de AFS (available for sale) portefeuille werd hiernaast nog een waardevermindering aangelegd van 1.935.920 euro voor de obligaties Petrobras die de Vennootschap in portefeuille heeft.

9. Niet bezwaarde activa

De financiële instellingen moeten op voortschrijdende basis informatie over de voorafgaande twaalf maanden openbaar maken over bezwaarde en niet bezwaarde activa, uitgaande van mediaanwaarden van ten minste driemaandelijke gegevens. Wat betreft de openbaarmaking van de informatie over de eerste rapportageperiode van boekjaar 2014 konden de instellingen er evenwel voor kiezen de gegevens per 31 december 2014 te gebruiken.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de bezwaarde activa bij de Vennootschap op rapportering toestand 31 december 2014 en het gemiddelde over 2015.

Tabel 31: Overzicht bezwaarde activa

	31/12/2014	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2015	gemiddelde 2015	gemiddelde 2015
	nominale waarde	marktwaarde	nominale waarde	marktwaarde	nominale waarde	marktwaarde
Collateral voor afgeleide instrumenten	489.285.000	583.343.619	419.032.000	485.653.196	438.850.250	517.264.729
Collateral voor repo transacties	367.000.000	410.538.477	85.594.000	99.876.707	92.020.000	100.957.997
Collateral voor Bank Card Company	31.000.000	31.403.792	35.000.000	35.123.886	34.000.000	34.215.713
Totaal gegeven collateral	887.285.000	1.025.285.888	539.626.000	620.653.789	564.870.250	652.438.439
Betaalde cash (afgeleide instrumenten)	0	21.850.884	0	15.350.000	0	12.192.500
Ontvangen cash (repo transacties)	0	5.272.000	0	0	0	0
Collateral kredietlijn NBB	250.000.000	278.370.256	250.000.000	272.322.206	250.000.000	272.801.898

Er waren eind 2014 voor nominaal 856.285.000 euro bezwaard in het kader van de afgeleide instrumenten en repo's en nominaal 31 miljoen in het kader van het gebruik van kredietkaarten door de klanten van de Vennootschap. In het kader van het collateral beheer werd bij de afgeleide instrumenten voor 21.850.884 euro cash betaald en er werd 5.272.000 euro cash ontvangen in het kader van de uitgevoerde repotransacties.

In 2015 werd er gemiddeld voor nominaal 534.870.250 euro bezwaard in het kader van afgeleide instrumenten en repo's en nominaal 34 miljoen in het kader van het gebruik van kredietkaarten door klanten van de Vennootschap. Daarnaast werd er gemiddeld 12.192.500 euro cash betaald bij het collateral beheer.

De Vennootschap heeft geen covered bonds uitgegeven en de kredieten die geëffectiseerd werden staan zoals reeds toegelicht terug op de balans van de Bankpool. De Vennootschap heeft een kredietlijn bij de NBB van 250 miljoen euro waarvoor effecten zullen bezwaard worden op het moment dat deze kredietlijn wordt aangesproken.

Buiten bovenvermelde gestelde zekerheden werden er bij de Vennootschap geen andere activa bezwaard. De rest van de activa op de balans kunnen dan ook als **niet bezwaard** beschouwd worden. Er werd per einde 2015 geen collateral ontvangen.

Tabel 32: Overzicht van de totale activa (bezwaard en niet bezwaard)

	Bezwaarde activa	Niet bezwaarde activa	totalen
Leningen en vorderingen	0	24.296.477.937	24.296.477.937
Aandelen	0	261.528	261.528
Schuldbewijzen	620.653.789	7.817.240.967	8.437.894.756
Andere activa	15.350.000	1.112.061.405	1.127.411.405
Totalen	636.003.789	33.226.041.837	33.862.045.626

10. Gebruik ratings van externe kredietbeoordelingsinstellingen (EKBI)

De Venootschap gebruikt de ratings van volgende drie ratingbureaus (Erkend Krediet Beoordelingsbureau – EKBI) bij het bepalen van de wegingpercentages: Standard & Poors (hierna S&P), Moody's en Fitch.

De Venootschap gebruikt de gepubliceerde standaardindelingen om het gewogen risicovolume te bekomen op basis van de ratings van de betrokken effecten.

Tabel 33: Overzicht Basel STA categorieën waarbij ratings worden gebruikt per einde jaar

Risicopositie (STA)	Exposure 31/12/2014	Exposure 31/12/2015
Centrale overheden of centrale banken	3.887.028.142	3.613.886.086
Regionale en lokale overheden	678.607.775	800.551.838
Publiekrechtelijke entiteiten	15.353.010	94.240.535
Instellingen	236.280.427	133.843.145
Ondernemingen	142.405.629	98.887.911
Aandelen (participaties)	0	261.527
Effectiseringsposities	0	108.730.234

11. Blootstelling aan marktrisico

De Vennootschap doet geen eigen vermogensberekeningen voor het marktrisico, vermits de Vennootschap in het verleden en nu ook geen *trading book* heeft alsook geen instrumenten in vreemde valuta.

De afgeleide instrumenten die terug te vinden zijn in de balans van de Vennootschap onder de activa en passiva aangehouden voor handelsdoeleinden werden allen afgesloten in het kader van (a) de afdekking van het renterisico van het banking book of (b) bij het realiseren van een effectiseringstransactie.

Bij de berekening van het kredietrisico worden deze afgeleide instrumenten verwerkt volgens de methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde'.

12. Operationeel risico

Na het vervullen van de formele vereisten (o.a. het indienen van een informatiedossier bij de toezichthouder en verder uitbouwen van een operationeel kader voor het operationeel risicobeheer) gebruikt de Vennootschap vanaf 1 juli 2008 de standaardmethode voor het berekenen van het vereiste eigen vermogen voor het operationele risico.

Bij deze standaardmethode moeten de activiteiten en dus ook het operationeel resultaat toegewezen worden aan meerdere bedrijfslijnen. De eigen vermogensvereiste verschilt van bedrijfslijn tot bedrijfslijn en dit wordt bekomen door het operationeel resultaat te vermenigvuldigen met 12 %, 15 % of 18 %.

Bij de Vennootschap werd het operationeel resultaat toegewezen aan de bedrijfslijnen courtagediensten ten behoeve van particulieren en kleine partijen, bankdiensten ten behoeve van particulieren en kleine partijen en vermogensbeheer (die allen met een bètafactor van 12 % moeten vermenigvuldigd worden).

Op basis van het drie jaar gemiddelde van de som van de jaarlijkse eigen vermogensvereisten voor het operationeel risico, dient de Vennootschap 58.408.475 EUR eigen vermogen aan te houden per 31 december 2015.

13. Blootstelling met betrekking tot aandelen

Naast een beperkt aantal strategische beleggingen in aandelen, houdt de Bankpool eveneens een aantal posities in individuele aandelen aan vanuit een investeringsperspectief.

Wat de strategische beleggingen betreft, had de Vennootschap slechts een zeer beperkte positie van 28.198 euro in 2014 die gestegen is naar 62.498 euro per einde 2015. De positie omvat aandelen van enkele entiteiten die conform de Belgische bankboekhouding als financiële vaste activa beschouwd worden en reeds een lange periode in bezit van de Vennootschap zijn. Daarnaast heeft de Vennootschap in de loop van 2015 eveneens een zeer beperkte positie in aandelen opgebouwd die vanuit een investeringsperspectief zijn aangegaan. Deze aandelen worden allemaal verwerkt volgens de standaardbenadering.

Tabel 34: Overzicht aandelen volgens STA benadering per 31 december 2015

	Boekwaarde		Marktwaarde
Strategische Participatie	62.498	+537	63.035
Beleggingen			
beursgenoteerd	199.655	-1.163	198.492
private equity	0		0
andere	0		0
Totaal	262.153	-626	261.527

Indien aandelen verhandeld worden op een actieve markt geldt de beurskoers als marktwaarde. Voor de zeer beperkte portefeuille strategische aandelen werd de boekwaarde als marktwaarde weerhouden.

Op BVg niveau wordt – zoals reeds toegelicht - de participatie in de verzekeringspool in het kader van de toepassing van het Danish Compromise (DC) opgenomen als exposure en onder de IRB benadering aan 370 % gewogen.

14. Blootstelling aan renterisico

In dit hoofdstuk wordt meer informatie gegeven bij de gehanteerde aannames van de Vennootschap bij de opvolging van het renterisico in het banking book (interest rate risk in the banking book – IRRBB).

Het renterisico wordt gedefinieerd als de huidige en toekomstige blootstelling van de winstgevendheid en het vermogen van een instelling aan ongunstige rentebewegingen.

Het *banking book* is het geheel van de rentende vermogensbestanddelen van de instelling die niet tot de handelsportefeuille behoren. Niet-rentende vermogensbestanddelen (daarbij inbegrepen de niet-rentende elementen van het reglementair eigen vermogen van de instelling) maken geen deel uit van het *banking book*. De rentende vermogensbestanddelen van de Vennootschap behoren uitsluitend tot het *banking book*.

Bij het meten van het renterisico moet zowel vanuit een inkomensperspectief (via het renteresultaat) als vanuit een economische waardeperspectief gerapporteerd kunnen worden.

De 'economische waarde van het *banking book*' kan omschreven worden als 'de algebraïsche som van de tegen de geldende marktrente en over hun rentelooptijd verdisconteerde verwachte cashflows van de vermogensbestanddelen van het *banking book*'.

'Het renteresultaat is het verschil tussen renteopbrengsten en rentekosten.' Op geconsolideerd niveau wordt er rekening gehouden met de marktwaardewijzigingen van afgeleide instrumenten die via de winst- en verliesrekening worden verwerkt. Vanaf 1 oktober 2008 wordt er op een deel van de afgeleide instrumenten hedge accounting (in de regel reële waardeafdekking voor een portfolio hedge van *interest rate risk*) toegepast.

Schommelingen in de economische waarde zijn bij een rentegevoelige onderneming sterk afhankelijk van de duration gap, zijnde de mismatch tussen de *duration* (gemiddelde renteduurtijd van een rentedragend instrument waarin naast de rentevervaldag van het kapitaal ook rekening wordt gehouden met de timing van tussentijdse coupons) van alle activa en de duration van alle passiva. Hoe groter deze *mismatch*, hoe groter de rentegevoeligheid. Omwille van zijn eenvoud wordt de *duration gap* bij de rapportering van het renterisico gebruikt naast de economische waarde en het renteresultaat.

Binnen de ALM systemen worden alle rentedragende activa, passiva en buitenbalansposities gecapteerd en gemodelleerd volgens respectievelijke natuur.. Mede hierdoor worden alle materiële bronnen van renterisico in beschouwing genomen.

Voor de berekening van de toekomstige kasstromen en verdisconteringrentes hanteert de Vennootschap als basis de spot swapcurve. Deze 'marktconsensus' kan worden beschouwd als goede voorspeller voor toekomstige forward rentes.

Nochtans kan in het Alco te allen tijde beslist worden om hiervan af te wijken, wat in voorkomend geval duidelijk wordt toegelicht in het directiecomité, die de beslissing zal bekrachtigen, en hierover zal rapporteren aan de raad van bestuur.

Voor de berekening van de economische waarde wordt de spot swapcurve gebruikt op de rapporteringdatum. Op de swaprentes wordt geen marge toegepast noch worden de commerciële marges in de kasstromen verdisconteerd. Op deze manier wordt renterisico duidelijk gescheiden van anderssoortige bronnen van risico zoals krediet- en businessrisico.

In het ALM renterisico beheersysteem wordt de impact van een ruime gedetermineerde set van rentescenario's onderzocht. Voor inkomensanalyses wordt hierbij telkens conservatief een flat balance hypothese toegepast (dit betreft een status quo van zowel balans als balansmix).

Aannames betreffende het gedrag van deposito's zonder vaste looptijd

Voor verplichtingen die in principe dagelijks opvraagbaar zijn maar waarvan uit het cliëntengedrag blijkt dat zij (gemiddeld) geruime tijd op de betreffende rekeningen blijven staan worden in het kader van de economische waardeberekening volgende gemiddelde rentelooptijden toegepast:

- a) gereguleerde spaarrekeningen: 2 jaar;
- b) zichtrekeningen: 5 jaar;
- c) spaarrekeningen Nederland: 2 jaar.

Voor dergelijke non-maturing deposito's worden bij regulatorie renterisico-rapportages inzake inkomensgevoeligheid het volgend tariefgedrag verondersteld, gegeven een bepaalde beweging van de marktrente:

- a) gereguleerde spaarrekeningen: 70 % van de marktrentewijziging bij een rentestijging en 70 % bij een rentedaling, telkens met een vertraging van 6 maanden ten aanzien van die marktrentewijziging;
- b) zichtrekeningen: ongevoelig voor marktrentewijzigingen gedurende 5 jaar;
- c) spaarrekeningen Nederland: 70 % van de marktrentewijziging bij een rentestijging en 70 % bij een rentedaling, telkens met een vertraging van 6 maanden ten aanzien van die marktrentewijziging.

Bij interne simulaties wordt het verondersteld tariefgedrag voor non-maturing deposito's bepaald door het intern ontwikkeld replicating model, die een herbeleggingspolitiek afleidt die optimaal matcht met het historische herprijzingsprofiel van deze deposito's.

Aannames betreffende *embedded options* (rendementsbons, hypotheekleningen)

In het kader van het renterisicobeheer onderscheidt Aspa drie *embedded options*.

De eerste optie voor de cliënt schuilt in de rendementsbons, waar de cliënt de keuze heeft om de coupons ofwel te innen, of te laten kapitaliseren. Voor het toekomstig gedrag baseert het model zich op de huidige portefeuilleverdeling tussen beide gedragstypes.

Een tweede optie betreft de mogelijkheid van de cliënten om hun hypotheeklening vervroegd terug te betalen tegen slechts een beperkte bestraffing. In het model wordt op volgende wijze met deze optie rekening gehouden:

- a) Voor de hypotheek België is een intern ontwikkeld rentegedreven prepayment model geïmplementeerd
- b) Voor de hypotheek Nederland is een intern ontwikkeld huizenprijsgedreven prepaymentmodel geïmplementeerd.

De derde en laatste impliciete optie betreft deze waarbij Belgische hypotheektarieven bij renteherzieningen kunnen worden afgetopt omwille van contractueel vastgelegde maximale stijgingsniveaus. Implicaties hiervan op zowel economische waarde als renteresultaat zijn steeds ingecalculeerd bij de bepaling van het renterisico.

Waarderingsverschillen expliciete opties worden opgenomen in de resultatenrekening.

Behandeling van het pijplijnrisico

In de periode tussen de goedkeuring van een hypothecaire lening en het verlijden van de notariële akte kunnen marktrentebewegingen de rente waaraan de hypotheeklening uiteindelijk doorgaat, beïnvloeden. Bij stijgende rentes zal de cliënt nog kunnen genieten van het tarief dat geldig was toen de hypotheeklening werd aangevraagd. Anderzijds zal de cliënt bij dalende marktrentes kunnen kiezen om het tarief te nemen dat geldig is net voor het verlijden der akte.

In deze periode, waarin leningen zijn toegezegd maar waarvan het tarief nog niet vaststaat, situeert zich pijplijnrisico. De pijplijn België zowel als Nederland wordt steeds meegenomen in de renterisicopositie.

De afdeling ALM van de Vennootschap rapporteert over het renterisico maandelijks op vennootschappelijk niveau en driemaandelijks op geconsolideerd niveau.

15. Blootstelling met betrekking tot securitisatieposities

15.1. Doelstellingen van de Vennootschap

De Vennootschap heeft sinds 2007 twee effectiseringstransacties uitgevoerd. Het operationele kader en het beleid om effectiseringstransacties te kunnen verwezenlijken, werd medio 2007 uitgewerkt, met als resultaat een eerste succesvolle effectisering in september 2007. In december 2008 werd een tweede effectiseringstransactie afgerond.

In beide effectiseringstransacties betrof het de effectisering van een portefeuille Nederlandse residentiële hypothecaire leningen met NHG via de SPV Green Apple. De initiële doelstelling van de eerste effectisering was het aantrekken van nieuwe financiering (aanboren van een nieuwe fundingbron) met het oog op de verbetering van de liquiditeitspositie.

De doelstelling van de tweede effectisering betrof de omvorming van hypothecaire kredieten in ECB beleenbare activa. Dit kwam ook duidelijk tot uiting door het feit dat de Vennootschap zelf alle (door de SPV Green Apple) uitgegeven effecten gekocht heeft.

Eind 2013 werd de call van de in 2008 uitgegeven tranche uitgeoefend en op 23 januari 2014 werden de notes terugbetaald. Eind 2015 werd de call van Green Apple 2007 uitgeoefend en deze kwam in januari 2016 op eindvervaldag.

Rol als originator in effectiseringstransacties

De Vennootschap is actief in verschillende rollen ten opzichte van effectiseringsoperaties. Als initiator (*originator*) van effectiseringsoperaties verkoopt de Vennootschap (seller) de te effectiseren leningen aan de uitgever (*issuer*).

In het geval van de twee door de Vennootschap geïnitieerde effectiseringsoperaties was de uitgever een onder Nederlands recht opgerichte SPV Green Apple BV. Deze onderneming kocht de kredieten en gaf obligaties uit om deze aankoop te kunnen betalen. De administratie van de SPV Green Apple wordt uitgevoerd door Intertrust Services, een onafhankelijke Nederlandse onderneming gespecialiseerd in effectiseringsoperaties en *trust management*. Uiteraard is de Vennootschap ook betrokken bij effectiseringsoperaties door haar rol als belegger.

Toegepaste CRR benaderingen

De Vennootschap past de *rating based approach* toe voor het berekenen van de eigen vermogensvereisten voor de aangekochte effectiseringseffecten. De SPV Green Apple wordt onder IFRS volledig geconsolideerd, zodat de onderliggende Nederlandse hypothecaire leningen met NHG terug op de balans komen van de geconsolideerde entiteit. Er wordt dan ook een kapitaalvereiste berekend voor de onderliggende kredieten in plaats van voor de uitgegeven notes.

Onder de CRR regelgeving houdt de Vennootschap zowel op solo- en consolidatieniveau kapitaal aan voor het gedeelte van de kredieten die ten gevolge van de annuïtaire daling van de NHG niet gewaarborgd zijn. Ze heeft door middel van de verkoop van de portefeuille ook geen kapitaal vrijval gerealiseerd vermits de aan SPV Green Apple verkochte kredieten ook op het soloniveau worden opgenomen in de risicopositie van de Vennootschap.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

De effectiseringen kunnen de vorm aannemen van een verkoop van de betrokken activa naar met een speciaal doel opgerichte entiteiten (SPV) of een overdracht van het kredietrisico door middel van kredietderivaten. Een SPV geeft effectentranches uit ten behoeve van de financiering van de aankoop van de activa. De in een effectisering begrepen financiële activa worden (volledig of gedeeltelijk) niet langer verantwoord wanneer de Vennootschap nagenoeg alle risico's en opbrengsten van de activa (of delen ervan) overdraagt.

15.2. Portefeuille effectiseringsposities

Naast de door Argenta zelf uitgevoerde en hierboven beschreven effectiseringstransacties bezit de Vennootschap in het kader van haar beleggingsbeleid een aantal ABS'en en MBS'en. Deze posities worden (behoudens beperkte uitzonderingen) volgens de IRB-methode onder de risicopositiescategorie 'effectiseringsposities' verwerkt. Op basis van de ratings van de betrokken effecten wordt er een gewogen risicovolume percentage toegekend.

Onderstaand overzicht geeft een geografisch overzicht van de (als belegging) aangekochte effectiseringsposities. Deze geografische indeling is (zoals voor de hele beleggingsportefeuille) gebaseerd op de landcode van de uitgever.

Tabel 35: Geografische indeling van de effectiseringsposities per 31 december 2015

	Land	Risicopositie 2015
MBS	BE	29.049.148
MBS	ES	33.327.856
MBS	FR	44.142.593
MBS	GB	7.515.418
MBS	IE	19.702.910
MBS	NL	768.260.625
ABS	ES	27.915.601
ABS	FR	19.536.020
ABS	IE	17.481.318
ABS	LU	51.431.041
ABS	NL	20.281.856
ABS	US	12.157.516
Totaal effectiseringsposities		1.050.801.901

De volgende tabel geeft een overzicht van de betrokken effectiseringsposities met vermelding van externe ratings (ter duiding van de kredietkwaliteit van de effecten), hun EAD en de totale eigen vermogensvereiste volgens de IRB methode.

Tabel 36: Overzicht EAD en vereiste van effectiseringsposities per 31 december 2015

Rating partij A	Rating partij B	Rating partij C		ABS	MBS	Totaal
	A1	A	EAD	0	6.247.087	6.247.087
				0	63.570	63.570
	Aa2	AA-	EAD	0	3.409.063	3.409.063
				0	28.909	28.909
		AA+	EAD	0	2.644.164	2.644.164
				0	17.938	17.938
	Aaa	AAA	EAD	0	15.297.050	15.297.050
				0	103.775	103.775
		BBB-	EAD	0	838.823	838.823
				0	71.132	71.132
	Aaa	-	EAD	19.602.213	27.557.972	47.160.185
				313.635	163.584	477.220
A		EAD	0	2.204.421	2.204.421	
			0	22.432	22.432	
AAA		EAD	14.226.277	300.061.160	314.287.437	
			227.620	1.781.163	2.008.783	
A	A2	BBB	EAD	0	3.388.475	3.388.475
			EV vereiste	0	34.481	34.481
	Aa2	-	EAD	0	6.155.903	6.155.903
			EV vereiste	0	62.642	62.642
A+	A1	-	EAD	0	1.416.708	1.416.708
			EV vereiste	0	12.014	12.014
	Aaa	AAA	EAD	0	3.383.158	3.383.158
			EV vereiste	0	20.082	20.082
AA		AAA	EAD	0	11.631.277	11.631.277
			EV vereiste	0	78.907	78.907
	A1	-	EAD	0	2.111.700	2.111.700
			EV vereiste	0	17.907	17.907
AA+	Aa2	-	EAD	0	3.234.295	3.234.295
			EV vereiste	0	21.941	21.941
	Aaa	AAA	EAD	12.157.516	0	12.157.516
			EV vereiste	206.191	0	206.191
AAA	-	-	EAD	16.057.384	6.654.925	22.712.310
			EV vereiste	256.918	39.504	296.422
	-	AAA	EAD	20.044.605	164.889.513	184.934.119
			EV vereiste	320.714	978.784	1.299.498
	Aaa	-	EAD	38.799.754	196.360.113	235.159.867
			EV vereiste	620.796	1.165.594	1.786.390
	-	AAA	EAD	0	139.214.396	139.214.396
			EV vereiste	0	826.377	826.377
BBB	Baa2	-	EAD	0	2.898.933	2.898.933
			EV vereiste	0	147.498	147.498
	A1	BBB	EAD	27.915.601	0	27.915.601
			EV vereiste	2.367.243	0	2.367.243
B-	B2	-	EAD	0	2.399.412	2.399.412
			EV vereiste	0	2.399.412	2.399.412
Totaal EAD				148.803.352	901.998.549	1.050.801.901
Totaal eigen vermogensvereiste				4.313.118	8.057.647	12.370.765

De portefeuille effectiseringsposities is toegenomen van een risicoblootstelling van 997.870.147 euro per 31 december 2014 naar 1.050.801.901 euro per 31 december 2015. Na toepassing van de wegingspercentages en de 8%-vereiste, werd er een eigen vermogensvereiste van 12.370.765 euro bekomen voor deze aangekochte effectiseringsposities.

16. Beloningsbeleid

In dit onderdeel worden toelichtingen inzake het beloningsbeleid gegeven zoals deze gevraagd worden in de CRR (zowel inhoudelijke elementen als het besluitvormingsproces om tot dit beleid te komen). Het grootste deel van deze toelichtingen zijn ook opgenomen in het BVg jaarverslag dat ook terug te vinden is op de www.argenta.be website.

Toelichting besluitvormingsproces

De directie O&T stelt voor alle functies binnen alle werkmaatschappijen van Argenta het ontwerp van de Loonpolitiek voor, inclusief eventuele wijzigingen in functie van interne en externe omstandigheden.

Een ontwerp van een vernieuwd beloningsbeleid werd uitgewerkt tijdens diverse directiecomités in de loop van 2015. Het finale voorstel werd op 25 januari 2016 aan het remuneratiecomité voorgelegd.

De raad van bestuur van Argenta stelt op advies van het Remuneratiecomité dan de verdere algemene beginselen van het beloningsbeleid voor medewerkers vast en ziet toe op de implementatie ervan.

Het vernieuwde beloningsbeleid zal in de loop van 2016 dan verder aan de vennootschapsorganen ter goedkeuring worden voorgelegd.

Toelichting loonpolitiek

De Loonpolitiek bepaalt welke barema's van toepassing zijn op welke functies. Daarbij wordt rekening gehouden met de moeilijkheidsgraad, de verantwoordelijkheid, het niveau van vereiste scholing / ervaring en de benodigde specialisatie van een bepaalde functie. Argenta streeft ernaar zijn medewerkers te vergoeden op een markt conforme manier. Het loon van de medewerkers, bedienden, kaderleden en directieleden van Argenta bestaat hierbij uitsluitend uit een vast bedrag.

Alle personeelsleden van Argenta genieten naast de gewone vergoeding – maandloon, enkel en dubbel vakantiegeld, een dertiende maand, een hospitalisatieverzekering, een groepsverzekering en maaltijdcheques. De hospitalisatieverzekering kan worden uitgebreid voor het hele gezin. Voor bepaalde functies kunnen bedrijfswagens worden toegekend.

Binnen Argenta is er geen variabele verloning noch voor het management, noch voor medewerkers. De enige uitzondering zijn wel de 16 regio-directeuren op in totaal 843 interne medewerkers die onder bepaalde voorwaarden een beperkte variabele verloning (maximum één maandloon) genieten.

Dit systeem heeft de ambitie om na het behalen van bepaalde resultaten door de regio directeuren – resultaten die een rechtstreekse invloed hebben op de strategische dimensies van de organisatie – de regio directeuren extra te honoreren met een bonus. De som van de variabele beloning voor de regio directeuren, werkzaam binnen de commerciële directie van Argenta, bedroeg in 2015 78.757,50 euro. De som van hun vaste beloning bedroeg 1.200.447,99. De ratio variabele verloning / vaste verloning bedraagt dus 6,56 %.

In 2015 bedroeg de totale directe bezoldiging van de uitvoerende bestuurders / directiecomitéleden van de Argenta Groep, exclusief die van de CEO, 1.505.684 euro. In 2015 bedroeg het basissalaris van de heer Johan Heller (CEO van de Argenta Groep en voorzitter van de directiecomités van de Vennootschap, Argenta Spaarbank en Argenta Assuranties) 449.200 euro inclusief leasingwagen. De bijdrage voor de groepsolissen aanvullend pensioen en arbeidsongeschiktheid bedroeg 71.904 euro. De bijdrage voor de groepsolissen aanvullend pensioen en arbeidsongeschiktheid voor de directiecomitéleden, exclusief die van de CEO, bedroeg 241.532 euro.

De uitvoerende bestuurders genieten contractueel een beëindiging vergoeding die, behoudens bij herroeping van het mandaat omwille van een zware fout, gelijk is aan een vergoeding van 18 maanden. Het bedrag van deze vergoeding wordt bepaald op basis van de jaarlijkse brutovergoeding en berekend over de 24 maanden voorafgaand aan de beslissing tot beëindiging van de overeenkomst of berekend over de volledige periode van het mandaat mocht dit korter zijn dan 24 maanden.

De termijn van 18 maanden wordt herleid tot (i) 12 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 58 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt; (ii) 9 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 63 jaar heeft bereikt; en (iii) 6 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 63 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

Toelichting Identified Staff

Het Remuneratiecomité heeft verder aan de raad voorgesteld een aantal medewerkers te identificeren als Identified Staff. Doorslaggevend bij de kwalificatie als Identified Staff is het uitoefenen van een betekenisvolle invloed op het risicoprofiel van de financiële instelling. De beoordeling gebeurt aan de hand van de kwalitatieve en kwantitatieve criteria volgens de gedelegeerde verordening (EU) Nr. 604/2014 van 4 maart 2014.

Bij Argenta werden 5 uitvoerende bestuurders, 9 niet-uitvoerende bestuurders en 40 medewerkers (onafhankelijke controlefuncties, directeuren en managers van materiële bedrijfseenheden) aangeduid als Identified Staff. Dit is 2,22 % van het totaal aantal Argenta medewerkers (incl. bestuurders, werknemers, kantoorhouders en kantoormedewerkers). Voor de Identified Staff zijn de beloningsprincipes dezelfde als voor andere functies binnen Argenta. De individuele objectieven worden bij Argenta geformuleerd op een manier die de onafhankelijke werking niet in de weg kan staan.

17. Hefboomfinanciering

De Vennootschap volgt de hefboomfinanciering nauwgezet op. In het RAF is de leverage ratio één van de indicatoren die stelselmatig wordt meegenomen in de periodieke rapporteringen naar het management en het risicocomité van de raad van bestuur toe. Het limietenkader voorziet een minimum van 3 % en een streefdoel van > 4 %.

De leverage ratio is de laatste jaren stelselmatig verbeterd door enerzijds de focus op de realisatie van fee business (en bijgevolg de beoogde switch van binnenbalans producten naar buitenbalans producten voor de cliënten) en anderzijds de aangroei van het eigen vermogen doordat er slechts een zeer beperkte pay out ratio is bij de Argenta groep. Door deze politiek van de familiale aandeelhouder worden de winsten van het boekjaar bijna volledig opgenomen in de beschikbare reserves.

Zoals blijkt uit onderstaande tabel bedraagt de totale leverage ratio exposures volgens de transitional definition per 31/12/2015 35.147.866.025 euro. De overeenkomstige leverage ratio bedraagt 4,40 %. De totale leverage ratio exposures volgens de fully loaded definition bedraagt 35.234.985.490 euro. De overeenkomstige leverage ratio bedraagt 4,64 %.

Tabel 37: Leverage ratio (transitional – fully loaded) per 31 december 2015

	31/12/2015
Total leverage ratio exposures (transitional)	35.147.866.025
Total leverage ratio exposures (fully loaded)	35.234.985.490
Leverage ratio (transitional)	4,40 %
Leverage ratio (fully loaded)	4,64 %

In onderstaande tabel wordt een indeling gemaakt van de total leverage ratio exposures per 31/12/2015, zowel conform de fully loaded definition als de transitional definition.

Tabel 38: Total leverage ratio exposures (transitional – fully loaded) per 31 december 2015

Leverage exposures	31/12/2015
Derivaten - marktwaarde	32.729.697
Derivaten - add on	134.801.273
Buitenbalans posten - CCF 10 %	61.748.465
Buitenbalans posten - CCF 20 %	60.236.167
Buitenbalans posten - CCF 50 %	2.300.369
Buitenbalans posten - CCF 100 %	1.148.625.979
Andere activa	33.829.315.928
Tier 1 kernkapitaal overgangsmaatregelen - fully phased in definition	-38.900.024
Het eigen kredietrisico van de instelling in verband met afgeleide verplichtingen (DVA)	-4.127.637
Tier 1 kernkapitaal overgangsmaatregelen - transitional definition	-126.019.489
Op basis van bovenstaande elementen wordt de totale exposure berekend.	
Total leverage ratio exposures - transitional	35.147.866.025
Total leverage ratio exposures - fully loaded	35.234.985.490

18. Kapitaalmanagement

De dynamische groei van de financiële markten en het stijgende gebruik van complexere bankproducten hebben grote veranderingen teweeggebracht in de businessomgeving van de Vennootschap. Deze uitdagingen vereisen adequate mensen, processen en systemen voor de beperking en doelgerichte controle van de risicopositie van de Vennootschap.

Naast het beschrijven van methodes voor de berekening van de regulatoire kapitaalvereisten (kwantitatieve vereisten) leggen de Basel akkoorden verhoogde nadruk op risicomanagement en geïntegreerd groepswijd management (kwalitatieve vereisten). De Vennootschap wordt verplicht om adequate procedures en systemen te implementeren met het oog op het verzekeren van haar kapitaal toereikendheid op lange termijn met inachtnaam van alle materiële risico's.

Deze procedures worden internationaal het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) genoemd. De doelstelling van het risicomanagement van de Argenta Groep is dat er een optimale kapitaalstructuur aanwezig is en een risicobeheersing gelijkaardig aan het niveau van de belangrijkste marktspelers en waarbij blijvend voldaan wordt aan de wettelijke eigen vermogensvereisten.

De uitvoering van het businessplan waarbij altijd voldoende kapitaal voorhanden moet zijn om de vooropgestelde groei te kunnen volgen, staat hierbij centraal.

De Vennootschap heeft steeds een politiek van autofinanciering gevolgd. Om een kapitaalniveau te behouden dat voldoende ruimte laat om te groeien en om de financiële en operationele risico's te kunnen dragen, beoogt de Vennootschap de mogelijke noden aan kapitaal te kunnen voldoen met (a) gereserveerde winst (b) mogelijke kapitaalsverhogingen en (c) achtergestelde alternatieve Tier 1 en Tier 2-leningen. Aanvullend kan onder meer beslist worden om de balans te verlichten door middel van effectiseringen van een deel van de portefeuilles kredieten aan particulieren.

Het financiële risicobeleid van de Vennootschap houdt naast de eigen managementkeuzes dus ook rekening met de prudentiële ICAAP.

De risico's die de Vennootschap loopt, vereisen een risicobuffer onder de vorm van eigen vermogen. De verdere ontwikkeling van haar activiteit als klassieke spaarbank en dus onder meer transformatiebank (zijnde een bank waarvan de activiteit bestaat in het omzetten (transformeren) van op korte termijn aangetrokken geld, naar op lange(re) termijn uitgezette beleggingen) vereist een continue opvolging en aanvulling wanneer nodig van dit vereist eigen vermogen.

Het ICAAP omvat alle procedures en berekeningen van de bank die gebruikt worden om volgende componenten te verzekeren:

- de gepaste identificatie en inschatting van de risico's;
- voldoende intern eigen vermogen in verhouding tot het risicoprofiel van de bank;
- het gebruik en verdere ontwikkeling van risico managementsystemen.

Dit houdt in dat in alle omstandigheden (stress-scenario's) en met voldoende graad van zekerheid de eigen vermogensvereisten van de Vennootschap en al haar geledingen worden gerespecteerd. Dit wordt uitgedrukt door het economisch kapitaal waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende risico's.

Stresstesten en stress-scenario's

De Vennootschap voert periodiek stresstesten uit. In 2014 werd ondermeer een globale stresstest (comprehensive assessment) uitgevoerd bij de beoordeling door de ECB. Het doel van een stresstest is om risico's bij externe gebeurtenissen uit te drukken in financiële schade m.a.w. om de weerbaarheid te meten bij een zware economische terugval.

De kans en impact hiervan zal in relatie tot de risicobereidheid leiden tot een afweging van geaccepteerde risico's en maatregelen om het risico te mitigeren dan wel de beslissing om meer kapitaal aan te houden. De financiële impact als gevolg van stresstesten wordt gedefinieerd als de directe negatieve impact op het kernvermogen.

Een stresstest is een enkelvoudige toets op één gebeurtenis en daarmee een verandering in één parameter. Een stress-scenario is een verzameling van stresstesten welke gezamenlijk een scenario vormen. Bij de ECB stress-scenario's behield de Vennootschap ruimschoots het benodigde kapitaal.

De berekeningen volgens de Basel regels (pijler 1) voor het kapitaalbeheer worden gerapporteerd naar de toezichthouder en intern gebruikt. Voor het kredietrisico blijft de zogenaamde 80 %-floor voor het vereiste regulatorisch kapitaal ook na 2014 de wettelijke basis. In zijn ICAAP onder pijler 2 berekent de Vennootschap het vereiste economisch kapitaal op basis van Basel IRB- risicoparameters. Deze zijn globaal lager dan de minimaal aan te houden 80 %-floor.

Daarnaast worden in ICAAP ook alle materiële risicofactoren gemodelleerd zodat het totale ICAAP een meer volledig beeld geeft omtrent kapitaalbeslag. Daarbij volgt een directe band tussen de ICAAP-berekeningen en de ratio voor economische kapitaal toereikendheid (99.90 %) uit het RAF. Wat betreft het beschikbaar economisch kapitaal versus het vereist economisch kapitaal wordt een minimum limiet van 120 % vooropgesteld, maar wordt gestreefd naar een ratio van meer dan 130 % zodoende dat de Vennootschap altijd beschikt over een comfortabele kapitaalsituatie. Daarnaast omvat het RAF ook limieten voor waarde stabiliteit (95 %) en inkomensstabiliteit (80 %) die rechtstreeks uit het ICAAP-rapport gehaald worden.

Na het berekenen van het vereist economisch kapitaal komt het SREP, het controleproces van de toezichthouder op de uitwerking van het ICAAP-proces. Concreet bevat het SREP de controle en evaluatie van het ICAAP van de Vennootschap, het resultaat van een onafhankelijke toets van het risicoprofiel en indien nodig voorkomende maatregelen en andere acties van de toezichthouder.

Gedurende 2015 werd er in het kader van het SREP stelselmatig overleg gepleegd met de toezichthouder. Tevens werd ter voorbereiding van het voldoen aan de MREL (Minimum Requirement of Eligible Liabilities) vereisten een stuurgroep Kapitaalbeleid opgericht.

19. Afsluitende toelichting

De Vennootschap gebruikt zowel de standaardbenadering als de (F)IRB-methode voor het berekenen van de eigen vermogensvereisten. Ten gevolge van de toepassing van de overgangsbepalingen bij een overgang van de standaardmethode naar de IRB-methode blijven de berekeningen volgens Basel I van wezenlijk belang.

De Vennootschap maakt in het kader van het operationeel risico geen gebruik van de Advanced Measurement Approach, zodat er geen bijkomende toelichtingen opgenomen werden over dit onderwerp. De gebruikte volstorte en niet-volstorte kredietrisicomatigingstechnieken werden eveneens toegelicht.

Toelichtingen inzake de governance regelingen zijn verwerkt in de neergelegde jaarverslagen en het overkoepelende BVg jaarverslag (dat eveneens op de website werd gepubliceerd).

Het beloningsbeleid en de beloningcultuur werd ook toegelicht. Bij de Vennootschap werken er geen personen die meer dan 1 miljoen euro ontvangen en er worden geen aandelen toegekend.

Bepaalde toelichtingen zijn nu nog niet verplicht en zullen dan in de volgende pijler 3 toelichtingen worden opgenomen. De Vennootschap werd niet aangemerkt als mondiaal systeemrelevante instelling zodat ze hierover ook geen toelichtingen dient te geven.

Bovenstaande (niet extern geauditeerde) toelichtingen werden opgemaakt in het kader van Basel II pijler 3 en in het Nederlands en het Engels op de website van de Vennootschap (www.argenta.be) gepubliceerd met de bedoeling om te voldoen de vereiste toelichtingen van deel 8 van de CRR.

Vragen in verband met de verspreiding van deze verslagen mogen gericht worden aan:

Argenta Spaarbank nv

Belgiëlei 49-53
 B-2018 Antwerpen
 Tel: +32 3 285 55 23
 Fax: + 32 3 285 51 89
pers@argenta.be
www.argenta.be

